

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

DGK-dan qarşı şirkətlərinə ittiham: "Malların dəyərini dəfələrlə aşağı göstərirlər"

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3-4 mart 2018-ci il Şənbə № 50 (6939) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentliyə iki iddiaçı imzalarını təhvil verdi

Təşviqat kampaniyası martın 19-dan sonra başlayacaq

yazısı səh.3-də

Ermənistanda yeni prezident seçildi - yenə Sərkisyan, yeni Sərkisyan

yazısı səh.2-də

Tovuzdakı dəhşətli qətlə yeni təfərrüatları

yazısı səh.6-də

"Qarabağda müharibə qaçılmazdır" - keçmiş döyüşçüdən proqnoz

yazısı səh.12-də

"Qaçqınkom" sədri Əli Həsənova qarşı ədalətsizliyi kim edir - jurnalistlər, yoxsa öz doğmaları?

yazısı səh.6-də

Türkiyəyə qarşı böyük oyun

yazısı səh.12-də

Arif Əsgərovun oğlu məhkəmədə xalası oğlunu ittiham etdi

yazısı səh.6-də

Suriya növbəti ABŞ-Rusiya toqquşması məkanına çevrilir

yazısı səh.13-də

Putinin dünyaya ballistik silah təhdidinin pərdəarxası

yazısı səh.9-də

Oğul anasını pul üstündə bıçaqladı

yazısı səh.14-də

İctimai nəqliyyatdan istifadə edən tanınmışlar

yazısı səh.10-də

Baş 5 milyon dollar olan "qanuni oğru" ...

yazısı səh.14-də

TİFLİSDƏN BAKIYA QARŞI "ERMƏNİ GEDİŞİ" - KRİTİK GƏLİŞMƏ

Gürcüstan baş nazirinin böyük bir nümayəndə heyəti ilə Ermənistana etdiyi səfərin pərdəarxası; gürcü prezident Xocalı soyqırım qurbanlarını yad etməkdən çəkindi, gürcü baş nazir isə İrevanda saxta erməni soyqırım abidəsi önünə ekilil qoydu; Ermənistanın dəhliz arzusu yenidən gündəmdə...

Narkoloji Mərkəzdəki 25 can alan dəhşətli yanğının səbəbləri - təfərrüat

Prezident İlham Əliyev faciə baş verən əraziyə getdi, hadisəni nəzarətə götürdü; Dövlət Komissiyası yaradıldı yazısı səh.4-də

Tanınmış jurnalist və hüquqşünas dəm qazından boğulub öldü

yazısı səh.2-də

Yavər Camalovun ətrafında nə baş verir...

yazısı səh.3-də

Araz Əlizadə: "Seçkinin şəxsiz favoriti məlumdur, amma bizim də deməyə sözümüz var"

yazısı səh.10-də

İsa Qəmbərin Türkiyədə müayinəsinə dövlət dəstək verirmi...

Aida Qəmbərdən açıqlama;
"...Heç bir hərəkət olmayıb"

Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri, Müsavat Partiyasının sabiq başqanı, Milli Məclisin keçmiş spikeri İsa Qəmbərin müalicəsi davam edir. Qeyd edək ki, İsa Qəmbər bu il yanvar ayının əvvəllərində ürəyində yaranan problemlərlə əlaqədar xəstəxanaya yerləşdirilmişdi.

Səhəti normallaşan İsa Qəmbər evə buraxıldıqdan təxminən 1 ay sonra yenidən xəstəxanaya müraciət edib. Fevral ayının sonunda Mərkəzi Klinik Xəstəxanada müayinə və müalicə olunan İsa Qəmbər xəstəxanadan evə buraxılıb. Sonradan İ. Qəmbər əlavə müayinə üçün Türkiyəyə gedib. Hazırda o, Türkiyədə Hacettəpə xəstəxanasında müalicə alır.

İsa Qəmbər yanvar ayında Mərkəzi Klinik Xəstəxanada müalicə alan zaman hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov bildirmişdi ki, İsa Qəmbərin ölkə xaricində müalicəsinə ehtiyac yaranarsa dövlət üzərinə götürməyə hazırdır. Artıq bir neçə gündür İsa Qəmbər müayinə və müalicə üçün ölkə xaricinə gedib. İndi onun müayinəsi və müalicəsinə hansısa şəkildə dövlətin dəstəyi varmı?

İsa Qəmbərin xanımı Aida Qəmbər martın 2-də "Yeni Müsavat"ın bu sualına belə cavab verib: "Yox, mənə heç bir şey deyilməyib. Dəstəklə bağlı heç bir hərəkət olmayıb".

Bu arada İsa Qəmbərin Türkiyədə müalicə aldığı xəstəxanada insult keçirməsi barədə mətbuatda xəbərlər yayılıb.

Modern.az xəbəri dəqiqləşdirmək üçün Aida Qəmbərlə əlaqə saxlayıb.

O, İsa Qəmbərin insult keçirmədiyini, kimlərsə bilərəkdən yalan xəbər yaydığını deyib: "İsa Qəmbərin insult keçirməsi barədə yayılan xəbərlər doğru deyil. Elə bir şey olsaydı, mən də onunla Türkiyəyə gedərdim. 5 dəqiqə bundan qabaq həkimlə danışışam. Elə bir şey yoxdur".

Aida Qəmbər xəbər mətbuatda yazılmasına da aydınlıq gətirib: "Bilirəm ki, mətbuatın işi xəbər yazmaqdır. Buna etiraz etmirəm. Amma İsa Qəmbərin səhətilə ciddi bir şey yoxdur. Düzü, müəyyən, kiçik problemlər vardı. O da həll olunub. Hətta Azərbaycan mətbuatının hər bir əməkdaşı Türkiyənin Hacettəpə Universiteti klinikasının həkimi ilə əlaqə saxlayıb xəbəri dəqiqləşdirə bilər".

Müsavat Partiyasından isə bildirilib ki, İsa Qəmbərin insult keçirmə xəbəri yalandır. Onun dünən baş-beyin tomoqrafiyasından keçirdiyi və heç bir problem aşkar edilmədiyi deyilib.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Vəkili İlqar Məmmədovla görüşüb

Əziz Orucov isə cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülür

REAL hərəkətinin həbsdəki sədri İlqar Məmmədovla bağlı Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin Azərbaycan tərəfə göndərdiyi sorğuya cavab verilib-verilmədiyini məlum deyil. Nəzərə çatdırmaq ki, martın 1-də bununla bağlı son vaxt müəyyən edilmişdi.

Martın 2-də vəkili Fuad Ağayev İlqar Məmmədovla görüşüb. Bu barədə "Yeni Müsavat" a danışan vəkil görüşün tam detallarını açıqlamadı: "Nazirlər Komitəsinin Konvensiyanın 46-cı maddənin 4-cü hissəsindən verdiyi sorğu əsasında Böyük Palatanın hazırda icraatında olan iş üzrə məsələni müzakirə etdik. Eyni zamanda, Böyük Palataya edilən müraciəti də müzakirə etdik. Digər məsələlərdən də danışdıq. Təəssüflər olsun ki, özümü götürdüyüm Avropa Məhkəməsinin məktublarını, hətta hökumətin belə Avropa Məhkəməsinə ünvanladığı məktubu buraxmadılar. Bu da növbəti dəfə İlqar Məmmədovun hüquqlarının kobud pozuntusudur. Azərbaycan hökumətinin martın 1-ə qədər sorğuya cavab verib-vermədiyini də bilmirik. Hökumət cavabı bizə deyil, Avropa Məhkəməsinə verir. Məhkəmə də cavabın bir sürətini bizə göndərir. Cavab veriblər ya yox, bunu hökumət tərəfindən soruşmaq lazımdır".

"Kanal 13" İnternet Televiziyanın həbsdə olan rəhbəri Əziz Orucovdan da xəbər var. Onu yaxın günlərdə cəzaçəkmə müəssisələrindən birinə köçürəcəklər. Bu barədə baş redaktorun həyat yoldaşı Lamiyə Orucova məlumat verdi: "Apelyasiya Məhkəməsi də öz işini gördü və hökmü qüvvədə saxladı. Bu həftə Əziz Orucovun hansı cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülməsi ilə bağlı bölgü olmalı idi. Lakin bir yanlış anlaşmaya görə bu olmadı. Belə ki, Əzizin işi ağır cinayətlər kateqoriyasından çıxıb və az ağır olub. Buna görə bölgü bir qədər yubandı".

□ **Cavansir ABBASLI**
"Yeni Müsavat"

"Bəzi karqo şirkətləri malların dəyərini dəfələrlə aşağı göstərir və saxta invoyslar təqdim edir" - DGK

Dövlət Gömrük Komitəsi Türkiyədən idxal edilən malların nəqliyyat xərclərinin çoxalmasının gömrük ödənişlərinin hesablanması zamanı yeni sistemin tətbiq edilməsi, gömrük vergi və rüsumlarının artırılması ilə əlaqələndirilməsi barədə yayılan məlumatlara münasibət bildirib.

DGK-nın Mətbuat Xidmətindən "APA-Economics"ə bildirilib ki, Türkiyə Respublikasından idxal edilən malların nəqliyyat xərclərinin artması ilə bağlı ötən gün bir sıra kütləvi informasiya vasitələrinə müsahibə verən bəzi yükdaşıma (karqo) şirkətlərinin nümayəndələri bunu gömrük ödənişlərinin hesablanması zamanı yeni sistemin tətbiq edilməsi, gömrük vergi və rüsumlarının artırılmasına dair həqiqətə uyğun olmayan məlumatlarla əsaslandırmağa çalışıb.

"Dövlət Gömrük Komitəsi bildirir ki, idxal edilən mal və nəqliyyat vasitələrinin gömrük vergi və rüsumları mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq hesablanır və son zamanlar bu sahədə dəyişikliklərin aparılması, eyni zamanda gömrük vergi və rüsumla-

rının artırılmasına dair məlumatlar həqiqətə uyğun deyil. Lakin ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinə birbaşa cavabdeh olan qurumlardan biri olaraq gömrük orqanlarına bəzi karqo şirkətləri tərəfindən təqdim olunan invoyslar üzərində aparılan araşdırmalar zamanı kəskin uyğunsuzluqlar aşkar edilib", - deyər məlumatda vurğulanıb.

DGK bildirilib ki, aparılan araşdırma zamanı məlum olub ki, həmin karqo şirkətləri hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən idxal olunan malların məhz onlara aid olduğunu iddia edərək gömrük rəsmiləşdirilməsi prosesini də üzərinə götürür: "Həmin karqo şirkət-

ləri gömrük orqanlarına təqdim etdiyi invoyslarda malların dəyərini dəfələrlə aşağı göstərir, bəzi hallarda isə saxta invoyslar təqdim edir ki, bu da vergidən yayınmaq deməkdir".

Dövlət Gömrük Komitəsi bir daha xarici iqtisadi fəaliyyətlə məşğul olan bütün hüquqi və fiziki şəxslərə bir daha müraciət edərək hər kəsi dürüst və şəffaf şəkildə fəaliyyət göstərməyə, dövlət büdcəsinə çatacaq vergi və rüsumları vaxtında və düzgün şəkildə ödəməyə çağırıb: "Əks halda həmin şəxs və qurumlara qarşı qanunvericiliyə uyğun olaraq müvafiq tədbirlər görülməkdir".

Ermənistanda yeni prezident seçildi - yenə Sərkisyan, yeni Sərkisyan

Martın 2-də Ermənistan parlamenti ölkənin yeni prezidentini seçib. Novator.az-ın məlumatına görə, yeganə namizəd Armen Sərkisyan gizli səsvermədə 90 deputatın səsini toplayıb. 10 deputat onun əleyhinə səs verib.

Yalnız dövlət başçısı funksiyası daşıyan prezidentin səlahiyyət müddəti 7 ildir. Bir şəxsin yalnız bir dəfə prezident seçilmək hüququ var. Səlahiyyət müddətində prezidentin partiya üzvü olması qadağandır.

Armen Sərkisyanı hakim fraksiya namizəd irəli sürüb. Fraksiyaya Respublika Partiyası (105 mandatdan 58-nə sahibdir) və Daşnaksütun Partiyası (7 mandatı var) daxildir. 31 mandatı olan Sarukyan bloku da Armen Sərkisyanə dəstək verib. 9 mandatı olan "Çıxış" bloku namizəd olan "Çıxış" bloku namizəd göstərə bilməyib. Bunun üçün 27 deputatın dəstəyi tələb olunur.

2008-ci ildən Ermənistan dövlətinə başçılıq edən Serj Sərkisyanın prezident postunda səlahiyyət müddəti bu il aprelin 9-da başa çatır. Həmin gün ölkə tam parlament idarə üsuluna keçəcək, icra hakimiyyətinə baş nazir rəhbərlik edəcək.

Armen Sərkisyan 1953-cü ildə Yerevanda anadan olub. Yerevan Dövlət Universitetinin fizika-riyaziyyat fakültəsini

Armen Sərkisyan

və aspiranturasını bitirib. Fizika-riyaziyyat elmləri namizədidir.

1978-ci ildən Yerevan Dövlət Universitetində müəllim işləyib. 1984-1985-ci illərdə Böyük Britaniyanın Kembric Universitetində çalışıb. 1985-ci ildə Ermənistana qayıdıb və Yerevan Dövlət Universitetində fəaliyyətini davam etdirib.

Armen Sərkisyan 1992-1995-ci, 1998-2000-ci illərdə Ermənistanın Böyük Britaniyada səfiri olub. 2013-cü ildən yenidən bu ölkədə səfir idi.

O, müxtəlif illərdə Ermənistanı Avropa İttifaqında, Belçika, Niderland, Lüksemburq və Vatikanda səfir kimi təmsil edib.

1996-cı ilin noyabrından 1997-ci ilin fevralınadək Ermənistanın baş naziri olub.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətlə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Tanınmış jurnalist və hüquqşünas dəm qazından boğulub öldü

Tanınmış jurnalist və hüquqşünas, "Femida 007" qəzetinin baş redaktoru Əyub Kərimov dünyasını dəyişib.

Nərimanov rayonu Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, Ə.Kərimovun meyiti martın 2-də Nərimanov rayonunda yaşadığı mənşildə aşkarlanıb.

Onun dəm qazından boğularaq öldüyü ehtimal edilir.

Əyub Kərimovun ölüm faktı ilə bağlı Nərimanov rayonu Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 314.2-ci (səhlənkarlıq - ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Güclü külək əsəcək

Bakıda və Abşeron yarımadasında martın 3-də hava şəraitinin dəyişikən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Səhər bəzi yerlərdə zəif duman, çiskin olacaq. Mülayim şimal küləyi əsəcək, gündüz ararib güclənən cənub küləyi ilə əvəz olunacaq.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən APA-ya verilən məlumata görə, havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 2-4, gündüz 7-12, Bakıda gecə 2-4, gündüz 10-12 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 764 mm civə sütunundan 756 mm civə sütununa enəcək, nisbi rütubət 70-80 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında martın 3-də hava şəraitinin əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə ararib güclənəcək.

Havanın temperaturunun gecə 1-6, gündüz 10-15 dərəcə isti, dağlarda gecə 0-5 dərəcə saxta, gündüz 7-12 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Tibbi-meteoroloji proqnoza görə, martın 3-4-də Abşeron yarımadasında atmosfer təzyiqinin xeyli enməsi fonunda ararib güclənən gilavar küləyinin əsəcəyi gözlənilir ki, bu da bəzi meteohəssas insanlar üçün əsasən elverişsizdir.

Martın 3-5-də bəzi rayonlarda qərb küləyinin əsəcəyi, ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcəyi gözlənilir. Martın 5-də hava şəraitinin bəzi yerlərdə yağıntılı olacağı ehtimalı var.

Prezidentliyə namizədliyi irəli sürülmüş şəxslərin qeydiyyatı üçün lazım olan 40 min imzalı və digər sənədləri MSK-ya təqdim etmək üçün müddət martın 12-də saat 18:00-da başa çatacaq. MSK katibi Mikayıl Rəhimov bildirib ki, martın 12-dən sonra Mərkəzi Seçki Komissiyası bir həftə ərzində imzaların yoxlanılması prosesini aparacaq. İmzaları doğru olan namizədlər qeydə alınacaq, sənədlərində hər hansı çatışmazlıq olan şəxslərə əsaslandırılmış şəkildə cavab verəcək. Namizədliyi irəli sürmüş şəxs verilən cavabla razılaşmasa, məhkəməyə müraciət edə bilər. Bu proses təşviqat kampaniyası başladığı günə qədər başa çatacaq.

Təşviqat kampaniyası isə martın 19-dan sonra başlayacaq. Namizədliyi qəbul ediləməyən şəxslər həmin müddətə qədər məhkəməyə müraciət edə, namizədliyi təsdiq olunarsa, təşviqat kampaniyasına qoşula bilər. Çünki məhkəmə 3 gün ərzində cavab verir. Bütün namizədlərin hüquqları Seçki Məcəlləsinə uyğun qorunur. Prezidentliyə namizədliyi irəli sürülən şəxslərdən isə indiyə qədər YAP-ın namizədi İlham Əliyev rəsmi namizəd kimi MSK-da qeydə alınıb.

Digər 14 iddiaçıdan **Zahid Oruc** imzaları toplayıb və MSK-ya fevralın 28-də təqdim edib.

BAXCP-nin namizədi **Qüdrət Həsənzadə** imzatoqlama kampaniyası isə martın 1-də başa çatıb və dünən MSK-ya təqdim edilib. Q.Həsənzadənin seçki qərarından məlumat verilib ki, BAXCP sədrinin imzatoqlama kampaniyasına partiyanın 60 rayon şöbəsi cəlb edilib. Qısa müddətdə 92 seçki dairəsindən 45 min imza toplamaq mümkün olub.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyası tərəfindən namizədliyi

irəli sürülmüş **Fərəc Quliyev** üçün də seçici imzalarının toplanması martın 1-də yekunlaşdı. Seçki qərarından verilən xəbərə görə, imzatoqlama kampaniyasında 76 dairədən 44732 imza toplanıb və imza vərəqələri Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının seçki qərarında yoxlandıqdan sonra martın 2-də 44732 imza MSK-ya təhvil verilib. Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının seçki qərarı və namizəd Quliyev Fərəc İbrahim oğlu imzatoqlama kampaniyasında fəal iştiraklarına görə MDHP-nin bölgə təşkilatlarının rəhbərlərinə, təşkilat üzvlərinə və tərəfdarlarına, imza vermiş bütün vətəndaşlara minnətdarlığını bildirib.

ASDP-nin namizədi **Araz Əlizadə** üçün də imzatoqlama kampaniyası yekunlaşdı. 40 mindən yuxarı imza topladığı barədə seçki qərarı məlumat verib.

"Cəbhəçilər" Təşəbbüs Qrupu tərəfindən prezidentliyə namizədliyi irəli sürülən **Razi Nurullayev**in imzatoqlama kampaniyası isə yekunlaşmaq üzrədir. Razi Nurullayevnin seçki qərarının rəhbəri

Prezidentliyə iki iddiaçı imzalarını təhvil verdi

Təşviqat kampaniyası martın 19-dan sonra başlayacaq

Rafiq Daşdəmirli bu barədə məlumat verib. Onun sözlərinə görə, ən gec martın 6-da imza vərəqələri MSK-ya təhvil verəcək: "Artıq qeydiyyat üçün tələb olunan imzaların 95 faizi tam hazırdır. Bu günə qədər 80 dairədən 43 min im-

za toplanıb. Qalan 2 min imza isə sabah əlimizdə olacaq. Hazırda seçki qərarında imza vərəqələrinin hazırlanması prosesi gedir. Gələn həftənin 2-ci gününə qədər imza vərəqələrini Mərkəzi Seçki Komissiyasına təhvil verməyi

planlaşdırırıq. AXCP-nin seçki marafonu tam gücü ilə davam edir. Biz bu prosesə 2015-ci ilin sonlarından başladığımız üçün bizim üçün elə də çətin olmadı".

R.Daşdəmirli təbliğat-təşviqat kampaniyasına da toxu-

nub: "İmza vərəqələrini MSK-ya təhvil verdikdən sonra digər işlərə köklənəcəyik. Artıq təbliğat-təşviqat kampaniyası haqqında müzakirələr aparırıq. Namizədimiz Razi Nurullayev də müsahibələrində, açıqlamalarında seçkiqabağı təşviqat kampaniyasında qabardılacaq məsələlərə diqqət çəkir".

Prezidentliyə namizədliyi irəli sürülən Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri **Akif Nağı** isə problemlə üzləşib. Akif Nağı sosial şəbəkədə yaydığı bəyanatda bildirib ki, fevralın 19-da prezidenti seçkilərində iştirak etmək üçün müraciət edib, ərizəni və əlavə sənədləri MSK-nın ümumi şöbəsinin müdiri Elşən Əsgərov qəbul edib. Qanuna görə, 5 gün ərzində namizədin qeydə alınması ilə bağlı məlumat verilməli olsa da hələ də heç bir rəsmi cavab verilməyib. Nəticədə Akif Nağı imza vərəqələrini MSK-dan ala bilməyib.

Digər iddiaçılar isə imzatoqlama kampaniyasını davam etdirirlər.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Yavər Camalovun ətrafında nə baş verir...

Nazirin zavodları partlayır, yaxınları odlu silahla tutulur; Camalovların adı sələmə pul verməkdən tutmuş bahalı maşının qaçırılaraq Gürcüstanda satılmasınadək çəkilir

Müdafiə sənayesi naziri Yavər Camalovun adı növbəti dəfə qalmaqallı bir olayın üzərindən gündəmə gəlib. Nazirin adının yenidən mətbuat səhifələrinə çıxmasının budəfəki səbəbkarı dayısı oğlu Azər Məmmədovdur. Nazirin və Şirvan şəhər icra başçısı Mərdan Camalovun dayısı oğlu olan Azər Məmmədov odlu silahla törədilən xuliqanlıq cinayətlərinin üstünüm açılması istiqamətində daxili işlər orqanlarının əməkdaşları tərəfindən uğurlu əməliyyat tədbiri zamanı ələ keçib.

Şirvan şəhər sakini Teyyub Tağıyevə odlu silahdan atəş açılması nəticəsində onun müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri ilə xəstəxanaya yerləşdirilməsi barədə Şirvan Şəhər Polis Şöbəsinə məlumat daxil olub. Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsi və şöbə əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilən birgə əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qeyd edilən cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən Şirvan şəhər sakinləri, Azər Məmmədov, Nadir Nəhmədov və Sabirabad rayon sakini Habil Fərzəliyev saxlanılıblar. Fərzəliyev üzərindən sandıqçasında 5 ədəd patron olan "Makarov" markalı tapança aşkar olunaraq götürülüb. Araşdırma zamanı

H.Fərzəliyevdən aşkar edilən silah-sursatın dəstənin digər üzvü A.Məmmədova məxsus olması və hadisə zamanı zərərçəkənə məhz onun atəş açması müəyyən edilib. A.Məmmədovun ətrafında keçirilən əlavə əməliyyat-axtarış tədbirləri ilə onun başqa cinayətlərinin də üstü açılıb. Belə ki, o, ifadəsində 2015-ci ilin aprelin 21-də Şirvan şəhər sakini Rəsul Əliyevə şəxsi münasibətlər zəminində aralarında yaranan mübahisə zamanı "Makarov" tipli tapança ilə bir neçə dəfə atəş açaraq hər iki ayağından yaraladığını bildirib. Faktlarla bağlı Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işləri başlanıb, zəruri əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Yavər Camalov

Qeyd edək ki, ayağından güllə yarası alan Teyyub Tağıyev 90-cı illərdə Ukraynanın Odessa şəhərində yaşayıb və həmyerlisi, Odessa bazarında işləyən azərbaycanlıların əsas himayəçisi kimi böyük nüfuzə sahib olan Rahim Ələkbərovun ən yaxın adamlarından biri olduğundan "Odessa Teyyub" kimi tanınıb. 2001-ci ilin noyabr ayının 29-da Rahim Ələkbərov Odessada qətlə yetirildikdən sonra Teyyub Tağıyev də geri dönüb...

Yazının əvvəlində qeyd etdiyimiz kimi bu, Camalovlarla bağlı ilk qalmaqallı hadisə deyil. Son 4 ildə Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin tabeliyində olan 4 zavodda bir-birindən dəhşətli partlayışlar meydana gəlib. Sonuncu belə partlayış bu ilin fevralında Bakının Xətai rayonunda yerləşən "Radioquraşdırma" İstehsalat Birliyində yanğınlı müşahidə edilən partlayış baş vermişdi. Partlayışın meydana gəlməsi

səbəbi haqda məlumat verilmir.

2015, 2016-cı illərdə Yavər Camalovun rəhbərlik etdiyi nazirliyin tabeliyindəki daha 3 zavodda yanğınlı müşayiət olunan partlayışlar baş vermişdi. 2015-ci il iyul ayının 6-da Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Şirvanda yerləşən "Telemexanika" zavodunda partlayış baş vermişdi. Hərbi təyinatlı zavodda baş verən, 1 nəfərin ölümü, 19 nəfərin yaralanması ilə nəticələnmişdi.

MSN-in Şirvandakı zavodundakı partlayışdan 1 ay sonra Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Xəzər rayonu ərazisindəki daha bir zavodunda partlayışla müşayiət olunan yanğınlı baş verib. MSN-in "İqlim" Elmi-İstehsalat Müəssisəsinə daxil olan zavodda avqustun 6-da baş verən yanğınlı sönürmək üçün əraziyə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin 20-yə yaxın yanğınsöndürən maşını cəlb olunmuşdu. "Telemexanika" zavodunda 2015-ci ilin iyulunda baş verən olayın səbəbi gizli qaldığı bir vaxtda miqyasına və ölənlərin sayına görə daha dəhşətli partlayış xəbəri yenə də Şirvandan gəldi. "Araz" zavodunda 1 il sonra - 2016-cı il iyulun 26-dakı dəhşətli partlayışın səsi 10 kilometr uzaqlarda eşidilmişdi. Partlayış zamanı göyde uçan mermilərdən bəziləri hətta Şirvan şəhərinin mərkəzi prospektinə də gedib düşmüşdü...

Ötən ilin noyabrında isə Yavər Camalovun adı növbəti dəfə mətbuatda hallanmağa başladı. Məlum oldu ki, nazirin qardaşı Əlikram Camalovun oğlu Aqşin Camalov dəyəri 63 min manat olan "BMW X 6" avtomobilini avtosalon vasitəsi ilə Nağı Əliyev-Kəngərindən alıb. Və nazirin qardaşı oğlu 1-2 ay maşına görə kredit ödəyib. Sonradan isə krediti ödəməkdən yayınıb. Maşını isə Gürcüstanı qaçıraraq orada satıb. Nağı Əliyev-Kəngərinin israrlı zənglərini isə nazirin qardaşı oğlu cavabsız buraxıb. Sonuncu isə məhkəmələrə üz tutub və iş böyüyüb, mətbuat səhifələrinə çıxıb. Aqşin Camalovun atası Əlikram Camalovun adı da ötən ilin əvvəllərində bir sələmə pul vermək işi üzərindən mətbuatın gündəminə gəlmişdi. Məlum olmuşdu ki, Əlikram Camalov həmyerlisi Samir Nəbiyevə 18 min manat sələmə pul verib. Samir Nəbiyev isə pulu qaytara bilməyib. Buna görə də Əlikram Camalov onu həbs etdirmişdi. Məsələ böyüyüb ictimailəşəndən sonra Əlikram Camalov iddiasından geri çəkilmədi.

Bu məlumatları sadalamaqla Camalovların adının gündəmdən düşməməsinin səbəbini axtarmağa çalışdıq. Belə qənaət formaladır ki, Yavər Camalovun qohum-qardaşı sanki onun qəsdinə durublar. Sanki onlar nazirin adının mətbuatın gündəmindən kəmətməyəcəklərinə söz veriblər...

□ **E.HÜSEYNOV,**
"Yeni Müsavat"

2018-ci il mart ayının 2-si, saat 06.10-da Bakı şəhərinin Xətai rayonu ərazisində yerləşən Respublika Narkoloji Mərkəzinin bir mərtəbəli korpusunda dəhşətli yanğın başlayıb.

Hadisə yerinə dərhal Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin canlı qüvvəsi, texnikası, Səhiyyə Nazirliyinin Təcili Tibbi Yardım xidmətləri cəlb edilib. Ərazinin mühafizəsi və xilasedicilərin maneəsiz fəaliyyəti Daxili İşlər Nazirliyinin Əlahiddə Çevik Polis Alayının və Xətai Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən təmin olunub.

Operativ surətdə həyata keçirilmiş tədbirlərlə korpusda olan 55 nəfərdən 31-i xilas edilib, onlardan 3-ü Səhiyyə Nazirliyinin Respublika Toksikologiya Mərkəzinə yerləşdirilib. Saat 08.30-da yanğın söndürülüb. Hadisə yerinin müayinəsi zamanı 25 nəfərin meyiti aşkar edilib.

Yanğının söndürülməsinə FHN-in Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin 43 maşını və 160 nəfər şəxsi heyəti cəlb olunub.

APA-nın məlumatına görə, yanğınsöndürənlər 7 dəqiqəyə hadisə yerinə çatıb.

İlkin araşdırmaların nəticələrinə görə yanğın binanın elektrik şəbəkəsində yaranmış nasazlıq səbəbindən baş verib.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov APA-ya bildirdi ki, faktla bağlı Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 225.2-ci (yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını pozma, ağır nəticələrə səbəb olduqda) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə cinayət işi başlanıb, hadisənin başvermə səbəblərinin müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə müvafiq ekspertizalar təyin olunub, istintaq-əməliyyat qrupu tərəfindən zəruri və təxirəsalınmaz istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Hadisə nəticəsində zərər çəkmiş şəxslərin qohumlarından, hadisənin şahidi olan şəxslərdən, habelə digər vətəndaşlardan onları maraqlandıran məsələlərlə bağlı yaradılmış Baş Prokurorluğun (012)441-59-77, Daxili İşlər Nazirliyinin (012)590-93-31, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin (012)512-33-00 və Səhiyyə Nazirliyinin 91-03 nömrəli "Qaynar xətti" telefonları ilə əlaqə saxlamaları xahiş olunur.

Yanğın söndürüldəndən az sonra Prezident İlham Əliyev Bakı şəhərinin Xətai rayonunda Respublika Narkoloji Mərkəzinin binasında yanğın baş verən əraziyə gəlib. Hadisə yerində olan əməkdaşımızın verdiyi xəbərə görə, prezidentlə yanaşı hadisə yerində daxili işlər naziri Ramil Usubov, fəvqəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərov, səhiyyə naziri Oqtay Şirəliyev, baş prokurorun müavini Rüstəm Usubov, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalıbov da olublar.

Prezident İlham Əliyev yanğının nəticələrinin tezliklə aradan qaldırılması ilə bağlı tapşırıq verib.

Prezident Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısına və səhiyyə nazirinə həlak olanların ailə üzvlərinə kömək göstərilməsi və zərərçəkənlərə təcili olaraq lazımı tibbi yardım edilməsi ilə bağlı göstərişlər verib.

Prezident İlham Əliyev Respublika Narkoloji Mərkəzdə baş vermiş yanğın ilə əlaqədar Dövlət Komissiyasının yaradılması haq-

Narkoloji Mərkəzdəki dəhşətli yanğın 25 can aldı - təfərrüat

Prezident İlham Əliyev faciə baş verən əraziyə getdi, hadisəni nəzarətə götürdü; Dövlət Komissiyası yaradıldı

qında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, Respublika Narkoloji Mərkəzdə baş vermiş yanğınla əlaqədar aşağıdakı tərkibdə Dövlət Komissiyası yaradılıb:

Komissiyanın sədri
Abid Şərifov - Azərbaycan Respublikasının Baş nazirinin müavini

Komissiyanın üzvləri:
Daxili işlər naziri
Fövqəladə hallar naziri
Baş prokuror
Səhiyyə naziri
Maliyyə naziri
Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri
Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin reisi
Bakı şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı

Bakı şəhəri Xətai Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı.
Dövlət Komissiyasına hadi-

sənin baş verməsi səbəblərini və şəraitini araşdıraraq onun nəticələrinin aradan qaldırılması üçün təxirəsalınmaz tədbirlər müəyyənləşdirmək və həyata keçirmək, hadisə nəticəsində zərər çəkənlərə və həlak olanların ailə üzvlərinə maddi və digər zəruri yardım göstərilməsini təmin etmək, yanğın nəticəsində xəsarət alanların müalicəsini təmin etmək, Mərkəzin işçilərinin və müalicə alanların müvafiqəti yerləşdirilməsi ilə bağlı zəruri tədbirləri həyata keçirmək, Mərkəzin yeni binasının tikintisi ilə bağlı işlərin tamamlanmasını qısa müddət ərzində təmin etmək, habelə görülmüş işlər haqqında mütəmadi məlumat vermək tapşırılıb.

Baş Prokurorluq Daxili İşlər və Fövqəladə Hallar nazirlikləri ilə birlikdə baş vermiş yanğın hadisəsinin səbəblərinin araşdırılması və təqsirkar şəxslərin müəyyən

edilərək məsuliyyətə cəlb edilməsi üçün təxirəsalınmaz istintaq tədbirlərini həyata keçirməlidir.

Həyata keçirilən tədbirlər prezidentin şəxsi nəzarətindədir.

Yanğın başlayandan az sonra musavat.com-un əməkdaşları hadisə yerinə yollanıblar. Yanğın

baş verən ərazi ciddi nəzarətə götürüldüyündən jurnalistlər ora buraxılmayıb. Həmçinin, hadisənin miqyası böyük, yanarların çoxu tanınmaz hala düşdüklərindən Narkoloji Mərkəzdəki yanğında dünyasını dəyişənlərin yaxınları bir neçə saat məlumat ala bilməyib.

Meyitlər ekspertiza üçün Səhiyyə Nazirliyinin Məhkəmə -Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Bürosuna gətirilib. Yaxınlarından məlumat ala bilməyənlər buraya toplaşdı.

Yenicag.az-ın hadisə yerində olan müxbirinin verdiyi məlumata görə isə yanğın yataq xestələrinin müalicə aldığı köhnə tikilidə baş verib. Hadisənin şahidi, adının çəkilməsini istəməyən mühafizəçinin sözlərinə görə, hər şey bir anda baş verib: "Səhərə yaxın idi. Bir də gördüm ki, hər yeri tüstü-duman bürüdü. Palatadakıları öskürək tutdu. Alovu görəndə özümü itirmədim. Tez otaqlara girib, xestələri çölə çıxartmağa başladım. Təkbaşına 25 nəfəri xilas etdim. Sonra alov o qədər gücləndi ki, içəri girmək mümkün olmadı. Təqribən 24-25 nəfər diri-diri yandı".

"Respublika Narkoloji Mərkəzində yanğın binanın daxilindəki elektrik xətlərində olan problem nəticəsində baş verib".

Bu barədə "Report"a "Azərişiq" ASC-dən məlumat verilib.

Qurumdan bildirilib ki, "Azərişiq" sayğaca qədər gələn elektrik xətlərində baş verən hər hansı qəzaya cavabdehlik daşıyır. "Binanın daxilindəki xətlərə nəzarət etmək bizim səlahiyyətimiz çərçivəsində deyil. Hazırda məsələ ilə bağlı araşdırma aparılır. Araşdırmalar başa çatandan sonra yanğının dəqiq səbəbi bilinəcək".

Rusiya prezidenti Vladimir Putin Bakıda Narkoloji Dispanserə baş vermiş yanğınla bağlı Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə başsağlığı verib.

"Əziz İlham Əliyev. Bakı şəhəri Respublika Narkoloji Dispanserində baş vermiş yanğının tövətdiyi faciə ilə bağlı dərin hüznə başsağlığı verirəm",- deyə məktubda qeyd olunur. (APA)

Putin həmçinin ölənlərin ailələrinə başsağlığı verib, dəstəyini ifadə edib, yaralıların tez bir zamanda sağalmalarını diləyib.

Avropa Şurasının Baş katibi Turbyorn Yaqland da Bakının Xətai rayonunda yerləşən Respublika Narkoloji Mərkəzində baş verən yanğında insanların ölməsi ilə əlaqədar başsağlığı verib.

"Report" xəbər verir ki, T.Yaqland bəyanatında Bakıda baş verən yanğın nəticəsində ölənlərin olması ilə bağlı faciəvi xəbərlərdən sarsıldığını bildirib.

"Öz adımdan və Avropa Şurası adından ölənlərin ailələrinə, Azərbaycan hökumətinə və Azərbaycan xalqına başsağlığı diləyirəm. Bu faciəli anda Avropa Şurası Azərbaycan xalqının yanındadır", - bəyanatda deyilir.

Türkiyə baş naziri Binəli Yıldırım Bakıda Narkoloji Mərkəzdə baş vermiş yanğınla əlaqədar Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə başsağlığı verib.

B.Yıldırımın məktubunda deyilir: "Hörmətli Prezident. Bakıda müalicə mərkəzində baş verən yanğında çox sayda Azərbaycan vətəndaşının həlak olması xəbərini böyük kədər hissi ilə qarşıladım. Xalqım, hökumətim adından və şəxsən öz adımdan həlak olanlara Allahdan rəhmət, yaralananlara şəfa diləyirəm. Qardaş Azərbaycanın kədərinə ürəyimizin ən dərinliyində hiss edirik".

Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev, İran prezidenti Həsən Ruhani və digər dövlət başçıları da faciə ilə bağlı başsağlıqlarını çatdırıblar.

ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAID) Administratorunun Avropa və Avrasiya Bürosu üzrə müavini Brok Birmanın Azərbaycan üç günlük səfərinin yekunları ilə bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında söylədiyi bəzi fikirlər növbəti Amerika təsisatının ölkəmizi tərk edəcəyi qənaətini yaradıb.

Azərbaycanda fəaliyyətlərini dayandırılıblar. Eyni zamanda ABŞ-a məxsus media orqanlarının da yayımı dayandırılıb. İndi isə belə görünür ki, Azərbaycanda fəaliyyəti dayandırılan ABŞ təşkilatlarının sırasına USAID də daxil olacaq. Politoloq Hikmət Hacızadə də dedi ki, ortada problemlər var: "Təşkilat nümayəndəsi açıq

dir, o cümlədən də Azərbaycan Respublikasının.

- **USAID-in Administratorunun Avropa və Avrasiya Bürosu üzrə müavini Brok Birman deyib ki, son bir neçə il ərzində USAID təşkilatının Azərbaycanda işinə maneçilik törədən müəyyən məsələlər gündəmə çıxıb. Bu barədə nə deyə bilərsiniz? Konkret ola-**

larda isə Rusiya Fövqaladə Hallar Nazirliyi yanında "Emerkom" Rusiyanın Beynəlxalq Humanitar Əməliyyatlarda İştirakının Təminatı və Əlaqələndirmə Agentliyinin direktoru Yuri Braunikov deyib ki, Humanitar Mərkəzi Serbiyanın Niş şəhərində, həmçinin İrəvanda açıb. Növbəti mərkəz isə Bakıda yaradılacaq. Belə ehtimal olunur ki, ABŞ təsisatlarının yerini Rusiya təşkilatları tutur. Bu barədə nə demək olar?

- Məndə bu barədə məlumat yoxdur. Siz dedikləriniz qeyri-hökumət təşkilatlarıdır. Amma onu deyə bilərəm ki, Azərbaycan coğrafi mövqeyi-

AMİP Milli Şuranın mitinqində iştirak etməyəcək Əli Orucov: "Bu aksiyanı müxalifətin ümumi mitinqi kimi təqdim etmək doğru deyil"

Milli Şuranın sədri Cəmil Həsənlinin 11 apreldə keçiriləcək növbədənəkar prezident seçkisi ilə bağlı müxalifətin birgə mitinqlər keçirməsi üçün Müsavat və REAL hərəkatına etdiyi müraciət qalmaqal yaradıb. İlk olaraq bu məsələ növbəti də Müsavatla AXCP arasında çəkişmələrlə nəticələnilib, ittihamlara yol açıb.

Mitinq ətrafında müzakirələr başlayar-başlamaz - danışıqlar gətirdiyi bir vaxtda Milli Şuranın Müsavatdan gizli şəkildə 4 martda aksiya keçirmək üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə göndərdiyi müraciətin üzə çıxması düşərgələr arasında narazılığa səbəb olub. Məlumat üçün bildirik ki, bu barədə ilk xəbəri "Yeni Müsavat" yaymışdı. Artıq gizlilərin üzə çıxdığını gören AXCP sədri Əli Kərimli facebook səhifəsində canlı yayıma çıxaraq, 4 martda mitinq üçün BŞİH-ə müraciət etdiklərini etiraf edib.

Bundan sonra Milli Şura martın 10-a mitinq təyin edib. Ölkədə seçkilərdən iştirakdan imtina edən kifayət qədər müxalif qurumların olmasına baxmayaraq, Milli Şuranın ayrı-seçkilik edərək, yalnız iki müxalif quruma müraciət etməsi də qalmaqala səbəb olub.

İmtinaçılar sərt şəkildə buna öz etirazlarını bildirirlər. Onlar bildirirlər ki, əslində Milli Şura bu müraciəti müxalifət daxilində növbəti parçalanma dalğasının əsasını qoyub. Məhz buna görə də, 10 mart mitinqinə icazə veriləcəyi təqdirdə "birləşmiş müxalifət" adı ilə təşkil olunan bu aksiyada yalnız üç qurum iştirak edəcəyini, bunun da birgə aksiya anlamına gəlməyəcəyi qeyd edilir.

Artıq aksiyaya qatılmayacaqları ilə bağlı müxalif qurumlar mövqələrini açıqlamağa başlayıblar.

Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının katibi Əli Orucov bildirdi ki, həmin aksiyaya qatılmayacaqlar. O, bunun səbəbləri ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı: "Seçkilərlə bağlı Kütləvi etiraz aksiyası haqqında AMİP-ə müraciət daxil olmayıb. Olsaydı, partiyanın müvafiq qurumları bu müraciəti müzakirəyə çıxardardı. AMİP prezident seçkilərində iştirakdan imtina barədə 13 fevralda Siyasi Şuranın qərarında açıq bəyan edib ki, seçkidə daxil ölkədəki mövcud durumla bağlı müxalif siyasi təşkilatlarla əməkdaşlığa və müzakirələrin aparılmasına hazırdır və bunda da maraqlıdır. Amma AMİP-də əməl edilən ənənələrdən biri də ondan ibarətdir ki, partiya qərarında və təşkilində iştirak olmayan heç bir aksiyaya qoşulmur. Ona görə də, AMİP Milli Şuranın, Müsavatın və REAL-ın planlaşdırdığı aksiyada iştirak etməyəcək. Həmin təşkilatların da keçirəcəyi mitinqin müxalifətin ümum-xalq mitinqi hesab etməyi doğru saymıq. Ümumi müxalifətin adından danışmaq səlahiyyəti heç kəsə yoxdur. Bu mitinq Milli Şura-Müsavat-REAL mitinqi olacaq".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

ki, ekspert dairələrində Bakı şəhəri artıq "Qafqazın Cenevrəsi" adlandırılır.

- **Yeni ABŞ-Azərbaycan münasibətlərində hər hansı problem yoxdur?**

- Keyr. ABŞ-Azərbaycan münasibətləri hərtərəfli inkişaf edir. Hazırda iqtisadi gündəliyin inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar maraqlı fikirlər var. Bu, xüsusən aviasiya, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, investisiya,

enerji və digər sahələrdir. Bu sahələr üzrə əməkdaşlığımız inkişaf edir. Elə bu günlərdə ABŞ-ın ən böyük şirkətlərindən olan "Boinq" rəhbərliyi Azərbaycanda idi və böyük sazişlər imzalandı ki, bunlar da Amerika on minlərlə yeni iş yerlərinin açılması deməkdir. Ona görə də biz ikitərəfli əməkdaşlığın inkişafından məmnunuq.

□ **Elsad PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

"Biz ABŞ-la ikitərəfli əməkdaşlığın

inkisafından məmnunuq"-rəsmi Bakının sözcüsü

Hikmət Hacızadə ABŞ-ın daha bir təsisatının ölkəmizdən gedəcəyi barədə xəbəri təsdiqləmədi: "Heç də təsadüfi deyil ki, ekspert dairələrində Bakı şəhəri artıq "Qafqazın Cenevrəsi" adlandırılır"

Azərbaycanla USAID arasında uzunmüddətli tərəfdaşlığın mövcudluğundan danışan Birman deyib ki, son bir neçə il ərzində bizim aramızda, USAID təşkilatının Azərbaycanda işinə maneçilik törədən müəyyən məsələlər gündəmə çıxıb. "Bu məsələlər, ziddiyyətlər bizim aramızda olan ikitərəfli yardım sazişi ilə ziddiyyət təşkil edir"-deyə, o, əlavə edib. Birmanın sözlərinə görə, Azərbaycan hökumətinin nümayəndələri ilə çox açıq və səmimi şəkildə keçirilən görüşlər zamanı öz fikrini bildirib. "Sözügedən çətinliklər və məsələlərin aradan qaldırılmasına dair zəmanətlər verilmişdi. Sizinlə görüşə gəlməmişdən önce çox inanmaq istədim ki, sizə müsbət bir ismarıq çatdırıla bilər. Amma çox əfsus ki, ümumiyyətlə hiss etdim ki, hər hansı bir irəliləyiş olmayıb və problemlər öz yerində qalıb. Ümumiyyətlə, biz Azərbaycanda iqtisadi inkişaf istiqamətində həyata keçirdiyimiz iş baxımından müsbət ismarıq çatdırılmaqda uğur qazana bilməyəcəyik", - USAID-in rəsmi media nümayəndələrinə deyib.

Qeyd edək ki, 2009-cu ildən başlayaraq ABŞ-ın Milli Demokratiya İnstitutu (MDI) və Beynəlxalq Respublikaçılar İnstitutu kimi demokratiyaya, vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına yardım edən təşkilatları da

deyir ki, bizə işləmək imkanı vermir".

Lakin ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyindən "Yeni Müsavat"a bildirildi ki, USAID Azərbaycanından getmir.

Məsələ ilə bağlı Azərbaycan XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyev "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırdı.

- **Hikmət bəy, USAID-in ölkəmizi tərk edəcəyi barədə məlumatı rəsmi Bakının münasibətini bilmək istərdik.**

- Hər bir halda Amerika təşkilatlarının hər hansı bir ölkədə və regionda fəaliyyət göstərib-göstərmələri barədə qərar onların özlərinə məxsusdur. Amma hər bir ölkənin də özünün qaydaları və qanunları var, ölkələrin qayda-qanunlarına uyğun olaraq da fəaliyyət həyata keçirilməli-

raq bu təşkilatla bağlı nə baş verir?

- Təbii ki, bu, onun öz fikri ola bilər. Mən bilavasitə, rəsmi kanallar vasitəsilə o fikirlərlə tanış deyiləm. Amma onu əlavə edə bilərəm ki, hər bir ölkə kimi, Azərbaycan Respublikasının da müəyyən etdiyi qanun və qaydalar var. O qanun və qaydalar əsasında xaricdə olan təşkilatlar da öz fəaliyyətlərini həyata keçirməlidirlər. Necə ki, ABŞ-da da xarici təşkilatların fəaliyyətini tənzimləyən qaydalar və qanunlar var. Orada da tələb olunur ki, əksər ölkələrin müvafiq hüquqi şəxsləri o qanun və qaydalara riayət etsinlər.

- **Bir neçə ay əvvəl Beynəlxalq Avrasiya Hərəkatının lideri Aleksandr Duqin Bakıda ofis yaratmaq istəyini açıqlamışdı. Bu gün-**

nə, ölkəmizdə yaradılmış inkişafa və ölkəmizdə mövcud olan infrastruktura, təhlükəsizliyə, sabitliyə görə bir çox beynəlxalq təşkilatlar, hətta beynəlxalq transmilli şirkətlərin üz tutduğu ünvandır. Onlar öz fəaliyyəti üçün əsas məntəqə kimi Bakı şəhərini, Azərbaycanı seçirlər. Bu da yuxarıda qeyd etdiyim amillərlə əlaqədardır. Üstəlik, Azərbaycan xarici tərəf müqabilləri üçün cəlbediciliyi ilə seçilir. Həmçinin ölkəmizdə keçirilən global səviyyəli tədbirlər, Rusiyanın və ABŞ-ın baş qərargah rəislərinin görüşləri və s. kimi dünya miqyaslı tədbirlər də bunun növbəti bir göstəricisidir. Biz həmişə müvafiq beynəlxalq təşkilatların Azərbaycanın qanunları çərçivəsində Bakıda fəaliyyətinə dəstəkləyirik, alqışlayırıq. Heç də təsadüfi deyil

Tovuz rayonunda baş vermiş dəhşətli hadisədən 1 həftə ötür. Fevralın 24-də şəhər 9 radələrində rayon mərkəzindəki Mərdan Musayev küçəsində yerləşən, Tovuz şəhər sakini, 1945-ci il təvəllüdü Fərman Qoca oğlu Məmmədova məxsus ümumi sahəsi 320 kv/m olan 2 mərtəbəli 7 otaqdan ibarət evin birinci mərtəbəsindəki otaqlardan birində yanğın baş verib. Hadisə yerinə 2 yanğınsöndürən maşın cəlb olunub, çarpayı və divandan başlayan yanğın söndürülüb. Araşdırma zamanı ev sahibi və onun həyat yoldaşı, 1950-ci il təvəllüdü Pakizə Şəmsad qızı Mirzəyevanın yanaraq öldükləri məlum olub. Sonrakı araşdırmalar isə ər-arvadın yanğından əvvəl qətlə yetirildiyini ortaya qoyub.

Məhkəmə tibbi ekspertiza zamanı mərhumların bədənəri üzərində küt aletlə yetirilən xəsarət izləri müəyyən edilib. Fərman Məmmədovun boğazında kəndirle boğulmaya xarakterik olan stranqulasiya şarını müəyyən olunub. Bu xəsarətlər isə onu deməyə əsas verib ki, ər-arvadın ölümünün səbəbi yanğınlə əlaqəli deyil, onlar yanğından əvvəl qətlə yetiriliblər. Evdə yanğın isə qətlin ört-basdır edilməsi üçün törədilib. Meyiti yandırılan Pakizə Mirzəyeva AFFA-nin keçmiş prezidenti Ramiz Mirzəyevin bacısıdır. O, ölümünə qədər Tovuz rayon poliklinikasında həkim işləyib.

Qətlə bağlı ehtimallardan biri budur ki, Pakizə Mirzəyevanın yaşadığı ünvanın qapısını özünü xəstə yaxını təqdim edən bir şəxs döyüb. Versiyaya görə, qapını Pakizə Mirzəyevanın həyat yoldaşı Fərman Məmmədov açıb. İstintaqın qənaətinə görə, həmin vaxt evə bir neçə maskalı şəxs soxulub. Fərman Məmmədov həmin şəxslərə müqavimət göstərməyə çalışıb, la-

Tovuzdakı qətlin yeni təfərrüatları - saxta

nömrəli "Range Rover", torpağa basdırılan seyfi

Qatillərin Ramiz Mirzəyevin bacısının evinə necə girdikləri haqda versiyalar var

kin onu boğub öldürüblər. Bundan sonra mənzildə olan Pakizə Mirzəyevaya hücum ediblər. Yene də versiyalara görə, qadın onlara müqavimət göstərərək, həftə "çağırılmamış qonaqlara" külcə qabı atdığı bildirilir. Belə iddialar var ki, dəstə üzvləri Pakizə Mirzəyevaya əzab verməklə ondan pulların və qızilların yerini soruşublar. Qadın onlara heç nə deməyib. Maskallılar isə ona inanmayıblar. Qadına xəsarət yetirib, əl-qolunu, ayaqlarını "skoç"la bağlayıblar. Evin altını üstünə çeviriblər. Lakin axtarılan qızıl-zinət əşyalarını tapa

bilməyiblər. Belə məlumatlar da var ki, istintaqçılar hadisə baş verən evin həyətinə axtarış apararaq zaman bağçadan torpağa basdırılmış seyfi aşkar ediblər.

İstintaqa yaxın mənbələrdən redaksiyamıza daxil olan digər bir məlumatda deyilir ki, P.Mirzəyevanın tibbi müayinəsi keçirilərkən onun dirnaqlarının altında mümkün qatilin dərisinin nümunələri götürülüb. Bu, istintaqçılara belə nəticəyə gəlməyə əsas verib ki, qadın mümkün qatili ilə ölümündən əvvəl süpürüşüb, ona müqavimət gös-

terib, üzünə, qoluna cırmaq atıb. Həmin vaxt qatilin dərisi qadının dirnaqlarının altına dolub. Həmin nümunələr sonrakı təhqiqatlar üçün istintaqa təqdim edilib. Ev tam yanmadığından istintaqçılar əl-barmaq izləri də götürə biliblər.

Dəstə üzvlərinin yaxınlarda müəyyən ediləcəyi gözlənilir. Bundan başqa, dəstənin hadisə yerinə nömrəli saxta olan "Range Rover" markalı maşınla gəlmələri haqda da məlumatlar var. İstintaq digər bir versiya üzərində də işləyir. Belə ehtimallar var ki, ər-arvad qisas məqsədi ilə də öldürülə bilər. Qeyd edək ki, bu, Mirzəyevlərlə bağlı son 1 ildə baş vermiş 3-cü dəhşətli hadisədir. Belə ki, mərhum Ramiz Mirzəyevin oğlu Anar Mirzəyev 15 gün öncə Sabirabadda yol qazasında həlak olmuşdu. Keçmiş AFFA prezidentinin qardaşı oğlu Orxan Mirzəyev isə öten ilin yayında Hacıqabulda Hacıqabulda "Toyota Land Cruiser"ın aşması nəticəsində həlak olmuşdu.

Tovuzda qətdən dolayı dolan xəbərlərdə deyilir ki, Pakizə Məmmədovanın rayonda qızıl-zinət əşyaları satan şəxslərlə və

valyuta alverçiləri ilə münasibətləri olub. Belə məlumatlar da var ki, P.Məmmədova qızıl-zinət əşyalarını satanlara tez-tez müraciətlər edib, ara-sıra onlara külli miqdarda borc da verib. Ehtimal edilir ki, basqınçılar da bu haqda məlumatlı olublar. Hazırda ikiqat qətl işi ilə bağlı istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Faktla bağlı Tovuz Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4-cü (xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla adam öldürmə) və 120.2.7-ci (iki və ya daha çox şəxsi öldürmə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Müsavat"

Arif Əsgərovun oğlu məhkəmədə xalası oğlunu ittiham etdi

Elnar Əsgərov yaxın qohumunu atasının və onun adından sui-istifadə etməkdə suçladı

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə külli miqdarda dələduzluqda təqsirləndirilən Rəhif Hüseynovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

APA-nın xəbərinə görə, hakim Mirzə Xankişiyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə ləğv edilmiş Neqliyyat Nazirliyi ttp://apa.az/tag/N%C9%99qliyyat-Nazirliyinə nazir müavini vəzifəsində çalışan Arif Əsgərovun oğlu Elnar Əsgərov ifadə verib. O bildirib ki, əvvəllər "Liman qrupu" şirkətinin rəhbəri vəzifəsində çalışıb. Onun sözlərinə görə, təqsirləndirilən Rəhif Hüseynovla heç bir iş birliyi olmayıb və zərərçəkmiş Qoşqar Zeynalovdan alınan pullar ona çatmayıb: "Rahiblə münasibətimiz əvvəllər yaxşı olub. Ancaq bu iş açılandıqdan sonra mən bilməmişəm ki, o belə əməllər törədib. Rahif Hüseynov məndən sui-istifadə edir, məni şərəfləyir ki, başqalarından mənimsədiyi pulları məndən alıb qaytarсын".

O deyib ki, R. Hüseynov onun atası A. Əsgərova güvənib və adından sui-istifadə edib: "Sonradan bu cinayət işi başlayanda atamı və bizim ailəmizi şərəflədi. Qoşqara deyib ki, guya pulu mənə verib. Amma mənə o, heç vaxt pul verməyib. Eyni zamandan məndə səs yazısı da var ki, Rahif orda mənim adımdan istifadə edərək, zərərçəkmişdən pul alıb".

İttihamla görə, R. Hüseynov külli miqdarda dələduzluqda təqsirləndirilir. Onun barəsində polis nəzarətinə verilmə qətimkan tədbiri seçilib.

R.Hüseynov neqliyyat nazirinin müavini, "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) sədri vəzifələrində çalışmış Arif Əsgərovun baldızı oğludur.

R.Hüseynovun digər qardaşı Emil Hüseynov barəsində də hazırda cinayət işi Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə araşdırılır.

İttihamla görə, E.Hüseynov vətəndaş Tural Hüseynovun etibarından sui-istifadə edərək, ondan 382 min dollar, Namiq Mehdiyevdən 80 min manat, Emil Məmmədovdan 2 milyon 500 min dollar və Məziyyə Rzayevadan isə 19 500 manat pulu dələduzluq yolu ilə ələ keçirib. Həmin şəxslərin hüquq-mühafizə orqanlarına şikayətindən sonra cinayət işi başlanılıb. Cinayət materiallarına əsasən, E.Hüseynov Gürcüstan Respublikasında izolyasiya və digər materiallar gətirmək adı ilə həmin vətəndaşları aldadıb.

O, Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq, külli miqdarda törədildikdə) maddəsi ilə ittiham olunur.

E.Hüseynov 2016-cı ilin dekabr ayında "Inrerpol" xətti ilə Qazaxıstanda həbs edilərək Azərbaycana təhvil verilib.

Barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilən E.Hüseynov məhkəməyə müraciət edib. O, həbs qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz edilməsini istəyib. Səbail Rayon Məhkəməsi vəsətəti təmin edib, E.Hüseynovun barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilib. O, məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Əli Həsənova qarşı ədalətsizliyi kim edir - jurnalistlər, yoxsa öz doğmaları?

Baş nazirin müavini yaxın ətrafına təpində, onlara dayan əmri versə, nə tənqid olunar, nə də kampaniyaçıılıqdan şikayət edər

Baş nazirinin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənov mətbuatdan narazı qalıb. Hesab edir ki, son aylarda ona qarşı mediada məqsəddi və ədalətsiz kampaniya aparılır.

Bu iddiasında nə qədər həqiqət olub-olmadığına toxunmazdan öncə qeyd edək ki, Əli müəllim həm də Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə Respublika Komissiyasının, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının sədridir. Bu qədər çoxsaylı vəzifələrin öhdəsindən necə gəlir bilmirik, amma bildiyimiz odur ki, Ə.Həsənovun mətbuatı ədalətsiz kampaniyaçıılıqda ittiham etməsinin özü ədalətsizlikdir.

Ə.Həsənov son aylar jurnalistlərin ən çox yazdığı məmurlardandı. Baş nazirin müavini bunu məqsədyönlü, yaxud qərəzli hesab edə bilər, amma mətbuat ondan niyə yazır, gəlin onu yada sala. 2017-ci ilin avqust ayının əvvəllərində Ə.Həsənovun son aylar jurnalistlərin ən çox yazdığı məmurlardandı. Baş nazirin müavini bunu məqsədyönlü, yaxud qərəzli hesab edə bilər, amma mətbuat ondan niyə yazır, gəlin onu yada sala. 2017-ci ilin avqust ayının əvvəllərində Ə.Həsənovun son aylar jurnalistlərin ən çox yazdığı məmurlardandı.

Xatırladaq ki, N.Allahverdiyevə məhkəmə 6 illik həbs cəzası kəsəndə "Yeni Müsavat" olaraq, Ə.Həsənovun öz mövqeyindən istifadə edərək nəvəsini məsuliyyətdən və cəzadan yayındırmamasını təqdir edən yazı ilə də çıxış etmişdik.

Bu günlərdə Ə.Həsənovun yenidən medianın diqqətini cəlb etməsi də başqa bir nəvəsi ilə bağlıdır. Onun Emil adlı nəvəsinin Sumqayıtda yaşılıqlara, on illərlə yaş olan ağaclara qənim kəsilməsi haqda saytlara şikayətlər daxil olub. Burada bir məqamı vurğulamaq yerinə düşər. Əli Həsənov bu yazılanlara reaksiya verdi, redaksiyamıza öz imzasıyla məktub yolladı. Əsində yük-

sək vəzifə tutan bir məmurun yenidən medianın diqqətini cəlb etməsi də başqa bir nəvəsi ilə bağlıdır. Onun Emil adlı nəvəsinin Sumqayıtda yaşılıqlara, on illərlə yaş olan ağaclara qənim kəsilməsi haqda saytlara şikayətlər daxil olub. Burada bir məqamı vurğulamaq yerinə düşər. Əli Həsənov bu yazılanlara reaksiya verdi, redaksiyamıza öz imzasıyla məktub yolladı. Əsində yük-

□ "Yeni Müsavat"

Prezident İlham Əliyev 2018-ci ili "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edib. Ağsaqqal jurnalist Şirməmməd Hüseynov "Cümhuriyyət ili" ilə əlaqədar hazırladığı növbəti yazını redaksiyamıza təqdim edib.

anın şahidi kim, sübutu nə?

Qızıl rus imperyalistlərinin bu xüsusdakı əli boşluqlarını qara rus imperyalizminin mütəəssif məfkurəçilərinin müəssif mütəəssifindən Baykov tələfi etmişdir.

Baykov, məşhur Rus Nasyonal-Demokrat firqəsi-

dir. Azərbaycan köylüsü Rusiyadan başqa bir hökuməti arzu etmiyor; Azərbaycan hökuməti xalqın arzusu xilafına olaraq bir taqım macərələrə pərəstlər tərəfindən yalnız kəndi iqbal və mənfəətlərini təmin üçün təsis olunmuşdu, "Azərbaycanın Rusiyadan

Kitabın milliyyətçilər tərəfindən əleyhinə istişhad (şahiddurma) etdikləri bu adam vaxtilə əllərinə düşsə idi şübhəsiz ki, "proletaryat" düşməni deyə qurşuna düzərlər idi. Fəqət şimdiki bu adamın "Azərbaycanın Rusiyadan

**11 sentyabr,
1 yanvar,
19 may, 2 mart...**

Xalid KAZIMLI

Uzun illər öncə 11 sentyabr günüyü, Bakı vaxtı ilə axşam saatları idi. Qəfildən xəbər gəldi ki, həmin vaxt səhəri yeni açmış ABŞ-da böyük terror hücumu olub, terrorçular tərəfindən ələ keçirilmiş təyyarələr Nyu-Yorkdakı ekiz qüllələrə, Vaşinqtonda Pentaqonun binasına çırpılıb və bütün dünyanın telekanalları bunu canlı-canlı göstərirlər.

Xəbərdən xəbəri tutan hər kəs televizorların qabağında oturdu, gözünü ABŞ-da baş verən hadisələri göstərən ekranlara zillədi.

Bütün xəbərlər ortadaydı. Hər bir yenilik anındaca dünyanın yaşayış olan bütün qitələrindəki ölkələrə çatdı. Hadisəyə dair şərhlər verildi, ehtimallar irəli sürülürdü, terror aktını törədənlərin kim ola biləcəyinə dair versiyalar səslənirdi, siyasətçilərin reaksiyaları canlı efirə verildi, dünya ölkələrində bu müdhiş terakta xalqın münasibəti göstərilirdi, ölənlər, yaralananlar və xilas edilənlər barədə statistik məlumatlar rəsmi şəxslər tərəfindən hər saatın tamamında (bəzən yarım saatdan bir) açıqlanırdı və sair və ilaxır.

Bu mövzuda azı 12 saat boyunca canlı verilişlər yayımlandı. Biz də gecə yandan ötənədək ABŞ-da baş verən dəhşətli terakta dair xəbərləri izlədik.

Dünya mediasında qayda budur: çox sayda insan tələfatıyla nəticələnən təbii fəlakətlər, terror aktları baş verəndə televiziya fasiləsiz canlı yayım verir, ictimaiyyətin informasiya aclığını doyurur, hər bir detal haqqında təfərrüatlı məlumatlar yayırlar.

Sonradan biz bu sayaq səhih və yenilənən informasiyalarla dolu canlı yayımları təyyarə qəzalarında, zəlzələlərdə, Türkiyədə (ötən ilin 1 yanvarında), Fransada, Rusiyada baş verən terror aktları zamanı da gördük.

Budur, bizdə də çoxsaylı insan tələfatıyla nəticələnən növbəti texnogen qəza - yanğın hadisəsi baş verib. İctimaiyyəti məlumatlandırmaq üçün ortada işləyən yalnız bir neçə xəbər agentliyi və saytlardır. Nə bir televiziya, nə bir radio ortasında görünmədi.

Hadisə yerində olan jurnalistlər də yanğın olan sahədən uzaq tutuldular, onlara lazımi informasiya verilmədi.

Bu, həmin vaxt dünya miqyasında işıqlandırılmalı olan bir faciəvi hadisəydi, amma isti-isti, canlı-canlı heç Xətai rayonu miqyasında da işıqlandırılmadı. Beş-altı saytın yazmasıyla, uzaqdan çəkilməmiş şəkillər yaymasıyla nə olacaqdı ki?

Bu nəyi göstərir? Bu, müasir jurnalistikanın, xüsusilə də telejurnalistikanın durumunun, peşəkarlığının, əzadlığının göstəricisidir.

Bizdə artıq müasir standartlara uyğun telejurnalistika yoxdur.

İndiyədək ölkəmizdə ermənilər tərəfindən törədilən terror aktlarının (xüsusilə də metro stansiyalarında baş verən analogi teraktların) dünya məşhurlarına çıxarmasının, o hadisələrlə bağlı ortada nəinki videokadrların, hətta düz-əməlli bir fotosəkinin olmamasının səbəbi məhz telejurnalistikamızın sıfır vəziyyətində olmasıdır.

İndi Xocalı soyqırımından çəkilmiş videolentlər misli-bərabəri olmayan dəyərde tarixi sənəddir, amma bunu mərhum Çingiz Mustafayev öz şəxsi təşəbbüsü, şücaəti, vəsəiti hesabına çəkib. Dövlət televiziyası bu mühüm işə əlini bulamayıb.

Bəzi oxucular da hərdən adama yandıq vermək üçün deyir və ya yazırlar: "Sizin saytınızı oxuyana qədər gedib AZTV-yə baxaram".

Di get, bax. Dünen sırasında biz də olmaqla operativ işləyən saytlar 1 saatin içinde dəhşətli yanğınla bağlı 15 xəbər yaydılar, televiziyalarda isə konsert gəldi. Mətbəx proqramı verənlər, manis qeybəti yayınlar vardı. Sanki ölkədə, paytaxtda heç nə baş verməyib.

Bu, ilk dəfə deyil. Telekanallar həmişə belə edir. Vaxtilə yalnız ANS bu çərçivədən kənara çıxır, ajiotaj doğuran hadisələr olanda ictimaiyyətə xəbər çatdırmağı özünə borc bilirdi.

Bu cür olmaz. Televiziya işlərinin dünyaya standartları səviyyəsində qurmalıdır. Onların buraxdıqları boşluğa qəzetlər heç cür doldura bilməzlər, az-çox saytlar nəse etmək istəyir, videogörüntü yayırlar, onların auditoriyası isə, bildiyimiz kimi, məhduddur, ən yaxşı halda 100 min unikal IP civarındadır.

Baş vermiş hadisə ilə bağlı həqiqətlərin və məsuliyyətli şəxslərin ortaya çıxarılması isə hüquq-mühafizə orqanları ilə yanaşı, obyektiv və peşəkar jurnalistikanın təmin edəcəyi bir işdir. İkincilər ortada görünürsə, əsl günahkarların məsuliyyətdən yayınacağı ehtimalı yüksəkdir. Yeni gözətçilər, təsərrüfat işləri müdiri, bağban kimi sırası adamların yaxası əldə qalacaq. O zaman indi ortada görünməyən telekanallar məhkəmə salonundan reportaj verəcəklər.

Şahidləri kimdir?

Şirməmməd Hüseynov qeydi:

Müsləman Şərqiədə ilk demokratik respublika - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hansı tarixi şəraitdə və hansı sistem üzərində qurulmuş, yaradılmışdı? O dövrün mətbuatında mötəbər şərhləri nəzərdən keçirək.

(O, müəllif Azərbaycanın "Yeni Qafqasya" dərgisində (dekabr 1923, №5) dərc olunmuş məqaləsini təqdim edir.)

Rus bolşeviklərinin Azərbaycanı hənz istila etdikləri günlərdəydi. Nəriman Nərimanov Qızıl Ordunun kəndisinə qarşı icra etdikləri qayət mütəntən bir istiqbal nəşəsi ilə daha sərməst idi. Kəndisinin böylə milliyyət və din düşməni rus əli ilə tənxişin (taxtda oturan hökmdar-red.) olduğunu xalq nəzərində təbriə (ifadə etmək) üçün söylədiyi bir nitqində vəd ediyordu ki:

"Bolşeviklərcə milliyyət keçici bir dövrdür. Millətçilik tərviç edilməz (rəvac verməz). Ona yalnız təhəmmül (dözmək) olunur. Bir millət kəndisini tanımayır və sevməyə degil, milliyyət sevgisi xəstəliyini çəbuq keçirməyə və hissiyyəti-milliyəyi inhilal (bir-birindən ayırmayı) etdirməyə müvəzzəfdir (borcludur).

Camaat, biz komisiyon intixab etdik, bu komisiyon sabiq hökumətin işlərini təhqiq ediyor. Təhqiqat yaxında qurtaracaq: nəticəsini qəzetlərlə elan edəcəgiz, o zaman görəcəksiniz ki, nə kibi xainlər sizləri idarə ediyormuş!"

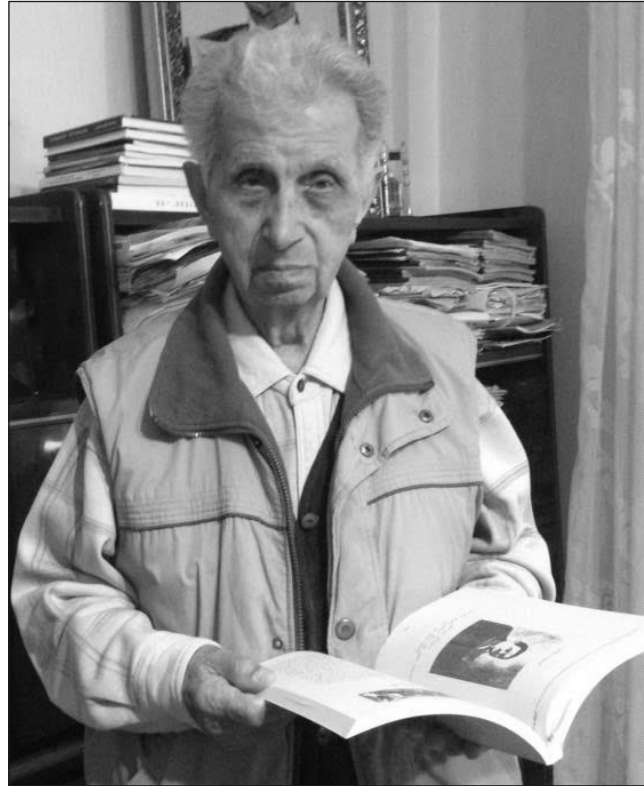
Günlər, həftələr, aylar, hətta illər keçdi. Nəriman komisiyonu sabiq hökumətin xəyanətini isbat edəcək bir vəsiqə bulamadı.

Vəsiqə yoxsa da iddia mövcud idi. Müsavatçılar şübhəsiz xain idilər, hər gün iddia olunuyordu. Hala da iddia olunuyor, fəqət bu iddi-

nə mənsub advokatlardanır. O firqəyə mənsubdur ki, rəisi Milyukovdur. O Milyukov ki, kommunistlər oktyabr itxilalının müqəddəməsi olmaq üzrə onun hökuməti-müvəqqətdə işğal elədiyi xariciyyə nəzərindən tərdini tələb ediyordular. O Milyukov ki, çarizmin xarici siyasətini bilxassə Türkiyə və Stanbul haqqındakı planlarını tamamilə təsdiq və təqib ediyordu.

Bu türk düşməni müsəlman əleyhdarı Baykov, sənələrdən bəri Bakıda yaşayıb orada advokatlıq edərdi. Mavərayi-Qafqasiyanın rus əlində olması, Bakının bir rus vilayət mərkəzi halında bulunması onun kibi kiçik adamların cövlanına müsaidə ediyor, vilayətin məşhur bir adamı olmalarına imkan veriyordu. Halbuki Mavərayi-Qafqazın Rusiyadan ayrılması, Azərbaycan Cümhuriyyətinin istiqlalı, rus imperyalizminin mübəşşiri bulunan bu kibi zəvata heç də xoş gəlmüyordu. Çünki hakim millətin mümtaz bir fərdi ikən ələlədə bir vətəndaş dərcəsində düşmək şöven ruhlarına girən gəldiyi kibi Rusya vilayətlərindəki birincilikləri Azərbaycan paytaxtındakı ikinciliyə enmək üzündən keyfləri də mütezərrər oluyordu. Buna qızıyor, küfr ediyor, dünki məhkum "tətarvanın" bu gün kəndisinə təhəkküm etməsini çəkəmiyordur. Bütün bunlara əlavə olaraq onun xüsusi bir acısı da vardı. Cümhuriyyət əleyhindəki xəyanəti təhəqqüq etdigindən milli hökumət, kəndisini Azərbaycandan tərd və əmlakını da həz (müsadirə) etmişdi.

İştə bütün bu acıların öcünü almaq üçün məhud (aşna) Baykov, Mavərayi-Qafqaza aid rusca bir xatirə nəşr etmişdir. Rusca nəşr etdikləri bu xatirəsində Baykov yeddi dərənin suyunu bir araya toplayaraq isbat etmək istəmişdir ki, "Azərbaycan istiqlalı layiq degil-

bu hökuməti idarə edən "Müsavat" firqəsi, başda bir-iki yüz macerapərəst ilə aşağıda hər növi əmr və nüfuzda koru-koruna tabe olmaqdan başqa bir şey bilməyən Azərbaycan köylüsündən ibarətdir. Azərbaycan ricalının istiqlalpərvərliyi böyük Rusiya miqyasında rol oynayaacaq bir iqtidara malik olmayıb kiçik Azərbaycan miqyasında isə iqbalpərəstlik edəcəkləri saiqə ilə əmələ gəlmişdir".

İştə qara rus şovinistinin böhtan, yalan və ədavətdən ibarət zəhərli səhifələri yuxarıdakı ana fikirləri "isbat" etdiyi üçün bolşeviklərin işinə gəlmiş, mal bulmuş məğribi kibi, istifadəsini unutmamışlardır.

Nə yapsınlar əllərindəki övraq və vəsəiti tədqiq üçün intixab etdikləri komisiyon milliyyətçilərin xəyanətini isbata yarar bir şey bulamadı, heç olmazsa Baykovdan faydalansınlar.

Bakıda müntəşir "Kommunist" qəzetəsi də öylə yapımışdır. Böyük hərfələrlə qəzetənin səkiç sütununu işğal edən bir fəqərənin başına "Müsavat" hökumətini idarə edənlər kimlər imişlər? - deyər Baykovun məhud kitabından iqtibaslarla bulunmuşdur.

ayrılmağa haqqı yoxdur, istiqlal davasında bulunan münevverlərin macerapərəst adamlardan ibarətdir" müddəasını "isbat edən" kitabı pək mühüm bir "Vəsiqə" kibi istifadə olunuyor.

Əvət, Azərbaycan, istiqlalının rəsmən dəxi ilğa olunduğu bu günlərdə "bu istiqlalın zətən mövcud olmayıb xalqın da bizzat bu istiqlalı istəmədiyini" iddia edən nə qədər xulıqan varsa bolşeviklərin dostu onların mütəmədi, işlərinə yarar şahidlərdir.

Qızıl imperyalizm rus imperyalizminin əsaslarına sadıq qaldıqca kəndisinə lazım olan şahidləri qara imperyalizmin məfkurəçiləri arasından da ala bilir.

Qara Baykovun bayquş nühusəti (nəhsliyi) ilə öten mənfur səsi Azərbaycan istiqlal binasını zülümkar əllərlə təxrib edən qızıl kommunistlərin qulağına pək munis gəliyor. Qara rus imperyalizminin dərdi ilə tərənnüm edən musiqi, qızıl rus imperyalizminin simasını oxşuyor. Öylə ya:

"**Aşına danət səda-yi aşına!**" (Dost dostu səsin-dən tanır)

Azəri
"Yeni Qafqasya",
dekabr 1923, №5

Şantaj qarşısında bərabərlik

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Badi-səba, mənim dərdi-dilimi
Ol büti-zibaya dedin, nə dedi?
Ahu-naləm asimana yetdiyən
Gərdəni minayə dedin, nə dedi?"

(Qasım bəy Zakir)

Əli müəllim deyir ki, ona qarşı tərxiat törədilir. Sitat: "9 aydır müxtəlif qəzetlər, saytlar sifarişlə məni şantaj edirlər. O insanlar mənə bəllidir: Sifariş verənlər də, idarə edənlər də".

Bu Əli müəllim AXCP sədri Əli Kərimli deyildir. Heç məhəni eksperti Əli Mirəliyev də deyil. Bu Əli müəllim qüdrətli şəxsdir. Xeyli dövləti vəzifəsi vardır. Baş nazirin müavini (düz 20 ildir), YAP sədrinin müavini (6 ildir), "Qaçqınkom"un sədri (20 ildən çoxdur), narkotiklər və narkomanlarla mübarizə üzrə dövlət komissiyasının sədri və sairə. Axırında neçə ildir işləyir, düzü dəqiqəşdirə bilmədim. Həmçinin, bu narkotiklərlə mübarizəyə narkotik asılılığı olanları bir yere toplayıb Novruz tonqalı kimi yandırmaq, üstlərindən hoppanmaq da daxilirmi - mənə məlum deyil.

Ancaq məqsədimiz, əlbəttə, kiminsə vəzifələrini, pullarını, səlahiyyətlərini saymaq deyildir. Biz beləncik pis işlərlə çoxdan məşğul oluruq. Jurnalistin vəzifələri sırasında araşdırmaçılıq yoxdur. Jurnalist pis suallar da verməz. Axırncı pis sual verən jurnalist Elmar Hüseynov idi, onu da 2005-ci ilin martında öldürdük getdi. Dünən, martın 2-də bu ölümün ildönümü idi, sözləşdi. Onu öldürənlər isə 13 ildə tapılmadılar. Əvəzində rəhmətliyə hökumət tərəfindən yaxşı ehsan verildi, qəbri üstünə mərmər qoyuldu. Yadıma gəlir, 2005-in martında Hacıbala müəllim jurnalistin ehsanına şaftalı, avokado, ananas və üzümə qədər vermişdi. Kim istəməz belə ölsün? Hökumət şəxsən gəlir, səni aparır basdırır... Elə bil xalq şairisən. Ya qismət...

Nəsə, qayıdaq andıra qalmış tamamıza. Tema isə budur ki, əgər o qədər vəzifələri olan qüdrətli bir şəxsiyyət şantajla bacarmırsa, sadə zəhmətkeşlər nə etsin? Adam 9 aydır qısqanclığın qurbanıdır. Bu da Əli müəllimin sözləridir, özündən uydurmuram: "Çox təəssüf edirəm ki, bizim bəzi insanların qısqanclıq o qədər yüksəkdir ki, onların vurduğu zərbələr çox dəhşətlidir". Siatın sonu. Baş nazirin müavini də müəmmalı danışarmı? Şantaj edənlər, sifariş verənlər, qısqanclar kimdir, adını çəksin, zəhmətkeşlərimiz işlərini bilsinlər. Şəxsən mən bir qaçqın, məcburi köçkün və didərgin olaraq öz nazirimi son damla mürəkkəbim qalanacan müdafiə etməyə hazırım! (Müəllif Füzuli rayonunda doğulub boya-başa çatmış, həyata ilk qədəmlərini orada atmış, dörd illik rus-tatar məktəbini orada bitirmişdir - red). Əlinizi nazirimdən çəkin! Bir az ikibaşlı, dördayaqlı, beşbarmaqlı cümlə alındı, ancaq nə edə bilərik? Olanımız budur. Ata sözündə deyilən kimi: Malımız budur, Yarısı sudur, Alsan da budur, Almasan da budur. Folkloru aludə olmayaq, qayıdaq görək nədən yazdıq.

Keçən ay dövlət başçısının əmisi nəvəsini hansısa qanunu pozduğu üçün 30 gün həbs cəzasına məhkum etdilər. Heç düzü yadımda deyil hansı qanunu pozmuşdu. Çünki bu, artıq bizdə adi haldır. Yanlış anlamayın, qanunu pozmağı nəzərdə tutmuram. Vəzifəli şəxslərin qohumlarının cəzalanmasını deyirəm. Hər ay, hər həftə hansısa məmurun qohumu cəzalanır. Sayını-hesabını itirmişik. Elə sözügedən Əli müəllimin bir nəvəsinə yol qəzasına görə neçə il həbs cəzası kəsildi.

Bütün bunlar isə Azərbaycanda yeni mərhələnin başladığını göstərir. İndi bizdə qanun qarşısında hər kəs bərabərdir, bəziləri isə hətta daha çox bərabərdir! Baş nazir müavininə qohum olub yaşıl soyqırım törətmək artıq geridə, keçmişdə, AXC-Müsavat hakimiyyəti vaxtında qalmışdır. Ümumiyyətlə, Sumqayıtda heç vaxt soyqırım olmayıb, bunlar hamısı erməni yalanlarıdır. Sumqayıtda ağac kəsmək cinayətdir. Nəticədə Sumqayıt cəngəllik qədər qalın meşələrlə örtülmüşdür.

Qaldı baş nazirin müavini şantaj edənlər, güman edirik onlar hansısa sadə zəhmətkeşlər, əliqabarı fəhlələr, imkansız adamlardır. Onlar hansısa vəzifəli şəxslər, ya da vəzifəli şəxslərin qohumları olsalar çoxdan cəzalarını alardılar. İndi isə neyləmək olar, söz azadlığıdır...

Gürcüstanın baş naziri Georgi Kvirikaşvili Ermənistanında rəsmi səfərdədir. "Yeni Müsavat" erməni qaynaqlarına istinadən xəbər verir ki, baş naziri İrəvan hava limanında onun erməni həmkarı Karen Karapetyan qarşılayıb. Kvirikaşvilinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin tərkibinə baş nazirin 1-ci müavini, iqtisadiyyat və stabil inkişaf naziri Dmitri Kumsuşvili, xarici işlər naziri Mixail Canelidze, müdafiə naziri Levon İzoriya və başqa rəsmi şəxslər daxildir.

Xəbər verilir ki, səfər çərçivəsində Georgi Kvirikaşvili İrəvanda saxta soyqırımı qurbanlarına ucaldılmış abidəni ziyarət edib. Ermənistanın baş naziri ilə yanaşı, prezident Serj Sərkisyanla da görüşüb. Görüşlərin yekunu ilə bağlı iki baş nazirin ortaq bəyanatla çıxış edəcəyi gözlənilirdi.

Səfərlə bağlı azı, iki mühüm detal xüsusi maraq doğurur. Bunlardan biri Kvirikaşvilinin böyük bir nümayəndə heyəti ilə işğalçı ölkəyə təşrif buyurmasıdır. Onların arasında iqtisadiyyat və müdafiə nazirlərinin yer alması məxsusi diqqət çəkir. Belə çıxır ki, Rusiyalı haqlı olaraq işğalçı sayan Gürcüstan onun bölgədəki hərbi qalası və işğal ortağı Ermənistanla iqtisadi-ticarəti əlaqələri daha da genişləndirmək və hətta müdafiə sahəsində (!) hansısa ortaq addımlar atmaq niyyətindədir. Yəni Tiflis Ermənistanı əsla işğalçı hesab eləmir. Yəqin ki, səfərin real nəticələrini bilmək üçün bir qədər gözləmək lazım gələcək.

İkincisi, isə əlbəttə ki, gürcü baş nazirin İrəvanda uydurma soyqırımı abidəsinə ziyarət edərək önünə əklil qoymasıdır. Bu, sözsüz ki, Tiflisdən onun sadıq strateji tərəfdaşlarına - qonşu Türkiyə və Azərbaycana qarşı, yumşaq desək, hörmətsizlikdir və heç bir protokol qaydası ilə izah oluna bilməz. Hər halda, Gürcüstan indiyədək saxta soyqırımı tanımayan ölkələr sırasındadır.

Yeri gəlmişkən, cəmi bir neçə gün öncə Gürcüstanın prezidenti Georgi Marqvelaşvili fevralın 26-da Borçalıda Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad etməkdən imtina eləmişdi...

Şübhəsiz, müstəqil və suveren dövlət olaraq Gürcüstan öz xarici siyasətinin

Tiflisdən Bakıya qarşı

"erməni gedişi" - kritik gəlişmə

Gürcüstan baş nazirinin böyük bir nümayəndə heyəti ilə Ermənistanı etdiyi səfərin pərdəarxası; gürcü prezident Xocalı soyqırımı qurbanlarını yad etməkdən çəkindi, gürcü baş nazir isə İrəvanda saxta erməni soyqırımı abidəsi önünə əklil qoydu; Ermənistanın dəhliz arzusu yenidən gündəmdə...

prioritetlərini müəyyən etməkdə sərbəstdir. Lakin gürcü dövləti obrazlı ifadə eləsək, yerdən çıxmıy və boşluq ortaqı Ermənistanla iqtisadi-ticarəti əlaqələri daha da genişləndirmək və hətta müdafiə sahəsində (!) hansısa ortaq addımlar atmaq niyyətindədir. Yəni Tiflis Ermənistanı əsla işğalçı hesab eləmir. Yəqin ki, səfərin real nəticələrini bilmək üçün bir qədər gözləmək lazım gələcək.

Buna da şübhə yox ki, işğalçı Ermənistanın rəhbərliyi bu səfərdən blokada rejimini yumşaltmaq üçün maksimum istifadə etməyə çalışacaq. Bu məqsədlə hələ ötən ilin sonlarında Serj Sərkisyan və erməni baş nazir Karen Karapetyan ard-arda Tiflisdə olublar. Lakin həmin səfərlər nəticəsiz başa çatıb. Hərgah, o vaxt yerli KİV-lər tərəflər arasında hansısa ilkin gizli anlaşma olduğu barədə yazmışdı.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, söhbət Abxaziyadan keçən və 20 ildən çoxdur fəaliyyətsiz qalan dəmiryolunun işə salınması ilə yanaşı, Er-

mənistan alternativ avtomobil yolunun açılmasından gedir. Bəllidir ki, bu mövzu illərdir məhz Ermənistanın təkidi ilə Rusiya və Gürcüstanın xüsusi nümayəndələri arasında müzakirə edilir. Çünki həzrətə istismarda olan və işğalçı ölkəni Rusiya ilə birləşdirən, "Şimali Lars" gömrük postundan keçən yeganə yol - tarixi Hərbi Gürcüstan Yolu tez-tez sel-yağış səbəbindən yararsız hala düşür. Bu üzəndən yolda vaxtaşın Gürcüstan və Ermənistandan olan yüzlərlə böyük həcmli yük avtomobilləri ilişib qalır. Daha təhlükəsiz, stabil və rahat marşrut isə Cənubi Osetiyadan keçən Transqafqaz avtomagistralı hesab olunur.

Lakin yolun Ermənistanın xeyrinə işə düşməsi üçün Tiflis və Moskvanın razılığı lazımdır. Rusiya müstəqil dövlət kimi tanıdığı Cənubi Osetiya ilə Gürcüstan arasında gömrük postunun qoyulmasını şərt kimi irəli sürür. Moskva Abxaziya və Cənubi Osetiyayı suveren qurum kimi tanıdığından, hesab edir ki, belə postlar olmalıdır. Gürcü tərəfi isə bunu qəbul eləmir, çünki o halda Tiflis bu iki separatçı rejimin müstəqilliyini tanıması olacaq.

Siyasi müşahidəçilərə görə, Tiflis əslində Ermənistanı hər iki alternativ marşrutun açılmasında maraqlıdır, ancaq çox şey onun səlahiyyətində və ondan asılı da deyil. Bir səbəb göstərildi. Problem həm də İrəvanın Tiflisi altdan-altdan Cavaxetiyaadakı erməni separatizmi ilə təhdid etməsi ilə bağlıdır. Hər şey qırağa, söhbət həm də Azərbaycan və Türkiyəni qıcıqlandıran riskindən gedir. Bu qıcıq gənc gürcü dövlətinə baha başa gələ bilər - ələlxüsus o vaxt ki, ABŞ-la münasibətləri xeyli kəskinləşən Rusiya Gürcüstanı NATO-yönlü kursdan döndərmək üçün az qala, indi hər şeyə hazır görünür...

Seçim Tiflisdədir. Bölgə və onun ətrafındakı olduqca müəkkəb bir situasiyada Gürcüstan rəhbərliyi Bakı və Ankara əleyhinə veriləcək istənilən qeyri-ordinar, qeyr-adekvat və kəskin qərarn, yaxud məkrli "erməni gedişi"nin nəticələrinə də hazır olmalıdır...

P.S. Qəzet çapa gedərkən Gürcüstan baş nazirinin səfəri davam edirdi.

□ **Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"**

Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Federal Məclisdə (parlamentin yuxarı və aşağı palatasının birgə yığıncağı) ənənəvi illik çıxış edib. Prezident çıxış üçün əvvəllər olduğu kimi Kremli deyil, Moskvanın Manej meydanındaki sərgi zallarından birini seçib. Bu da Putinin çıxışının təkə siyasi elitaya deyil, yaxınlaşan seçkilər ərəfəsində bütün xalqa ünvanlandığı mənasını verir. Virtualaz.org Rusiya KİV-lərinə istinadən xəbər verir ki, Putinin çıxışı ölkənin sosial-iqtisadi problemlərindən həll yolları üzərində deyil, yeni fantastik silahların nümayişi üzərində qurulub. Başqa sözlə, Rusiya prezidenti xalqa demək istəyib ki, onun 17 illik hakimiyyəti dövründə həll edilmiş sosial-iqtisadi problemlər qalsa da əvəzində ölkənin dünyada heç kimin malik olmadığı qorxunc silahları var.

mulatın səthində temperatur 1600-2000 dərəcəyə çatır. Bu zaman qanadlı blok etibarlı şəkildə idarə olunur".

ABŞ Müdafiə Nazirliyi Rusiya prezidenti Vladimir Putinin yeni və qorxunc silahları ilk dəfə nümayiş etdirərək üstüörtülü şəkildə Vaşinqtonu hədələməsinə reaksiya verib. Pentaqonun rəsmi nümayəndəsi Dana Uayt bildirib ki, Pu-

rünün ixtira etdiyi və ya proyekti hazırladığı köhnə silah növlərinin bir qədər təkmilləşdirilmiş istehsalı ilə məşğuldur. Müstəqillik dövründə Rusiyanın yeni bir silah növü icad etdiyi barədə fikirlər söyləmək çox çətinidir. Bu yaxınlarda nümayiş etdirilən 5-ci nəsil "SU-57" təyyarələrinin də ciddi qüsurlara malik olduğu ortaya çıxdı.

Putindən dünyada

ballistik silah təhdidi

Rusiya prezidenti qorxunc raketləri nümayiş etdirməklə ABŞ-a hansı mesajı verdi; Vaşinqtonun cavabı gecikmədi...

Putin yeni silah növlərini zalda qurulmuş nəhəng ekran-da nümayiş etdirib: "Birincisi, yeni qitələrarası ballistik raket olan "Sarmat". Hansı ki, istənilən raketdən müdafiə sistemini dəf edə bilir və onun tətbiq məsafəsi ilə bağlı məhdudluğu yoxdur. Belə texnologiya ilk dəfə istifadə olunur. 200 ton çəkisi olan "Sarmat"ın uçuş məsafəsi "Bulava"dan böyükdür, üstəlik "Sarmat"ın döyüş bloklarının sayı və gücü daha çoxdur. Heç bir raketdən müdafiə sistemi ona əngəl deyil".

Sonra Putin "Voyevoda" ağır qitələrarası ballistik raket haqda danışdı. Bildirib ki, bu raketin uçuş məsafəsi 11 min kilometrdir, onun tətbiq məsafəsi ilə bağlı məhdudluğu yoxdur. Rusiya prezidenti bu arada qeyd edib ki, "Sarmat" raketini hədəfə həm Şimal, həm Cənub qütbü üzərindən hücum edə bilər: "Bu, çox qorxunc silahdır. Hətta perspektiv raketdən müdafiə sistemləri də onu saxlaya bilməz. Rusiya yeni qitələrarası ballistik raketlərin yaradılması ilə məhdudlaşmayıb. O, ümumiyyətlə ballistik uçuş trayektoriyası istifadə etməyən silahların da işlənilməsinə başlayıb. Biz təkə bununla kifayətlənməmişik. Bizim işləyib hazırladığımız və ballistik trayektoriyaya istifadə etməyən yeni silahlara qarşı raketdən müdafiə sistemləri ümumiyyətlə gereksiz və faydasız olacaq".

Putin dəqiqləşdirib ki, söhbət kiçik qabaritli, amma böyük dağıdıcı gücə malik nüvə enerjisi qurğusuna malik əlçatmaz raketdən gedir. Hansı ki, bu raket nə qədər istəsən manevr edə və istənilən raketdən müdafiə sistemindən yayına bilər: "Hələ onun adı yoxdur. Bu sistem qanadlı raketlərə də yerləşdirilə bilər və uçuş məsafəsi qeyri-məhdud olduğuna görə istənilən raketdən, havadan müdafiə sistemlərini dəf edə biləcək".

Daha sonra Rusiya prezidenti ekranda həmin nüvə enerjisi qurğusuna malik qanadlı raketin modelini nümayiş etdirib. Adınca "Kinjal" ("Xəncər") səsdən dəfələrlə iti uça bilən aviasiya-raket kompleksinin nümayişinə keçib.

Nəhayət Putin Rusiyanın malik olduğu yeni pilotsuz sualtı nüvə aparatını nümayiş etdirib. Bunu "sadəcə olaraq fantastika" adlandırıb. Bildirib ki, bu silaha qarşı vasitə dünyada yoxdur.

Putin Rusiyanın ən yeni lazer silahlarına da malik olduğunu, bu silahın artıq döyüş növbəsinə dayandığını bildirdi.

Bütün bunlardan əlavə Putin Rusiyanın "Avanqard" strateji kompleksi barədə də danışdı. Bu, səsdən dəfələrlə iti uçan və manevr edən silah sistemidir: "Bu sistem atmosferin sıx qatlarında qitələrarası məsafəni qət edə və bu zaman yüksək manevr nümayiş etdirir. Onun sürəti Max ədədindən 20 dəfə çoxdur".

Rusiya prezidentinin sözlərinə görə, bu silaha qarşı da dünyada vasitə mövcud deyil: "O, hədəfə meteroit, yanan küre şəklində hərəkət edir. Mə-

tinin yeni strateji silahlar barədə bəyanatı onları təəccübləndirməyib. "Biz bu bəyanatlardan təəccüblənmədik. Amerikalılar əmin ola bilərlər ki, biz tamamilə hazırıq... Biz əminik ki, nə olursa olsun, ölkəmizi müdafiə edə bilirik"-Pentaqon rəsmisi bildirdi.

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, Putinin bu cür çıxışı sırf seçkiöncəsi təbliğatdır və daha çox daxili auditoriyaya hesablanır: "Putin söyləyəydi ki, Rusiyanı qorxunc xəstəliklərdən, aclıqdan xilas edə biləcək yeni texnologiyalar hazırlanıb, yollar düşünüb tapıb bu, daha yaxşı olardı. Dünyanı yenidən sürətlə silahlanma yarışına qoşmaq və iddia etmək, dünyanın iki qütblü olduğunu, qütbün birini Rusiya olduğunu bəyan etmək, heç kimdə olmayan yeni silahlar növünün yaradılmasının söylənilməsi, bunun nümayiş etdirilməsi SSRİ dövrünü xatırladı. SSRİ də bütün gücünü silahlanmaya sərf etmişdi. Almaniyanın tanınmış qəzetlərindən biri yazıb ki, Putinin yeni silahlarla bağlı söylədikləri səmada bəzəkli qəsr düzəltməyə bənzəyir. Rus hərbi elminin inkişaf səviyyəsi dünyaya bəllidir. Hələ ki, Rusiya sovet döv-

Putin seçiqabağı reytinginə əlavə xal gətirmək üçün çox ciddi manevr etdi. Rus xalqının təfəkkürünü yaxşı bilən Putin bu təfəkkürün həzm edəcəyi manevr elədi-dünyada heç yerdə olmayan güclü silahlara malik olduqlarını həm rus xalqına, həm də dünyaya çatdırdı".

Politoloq qeyd etdi ki, Qərbin, xüsusən ABŞ-ın kəşfiyyatı Rusiyanın hərbi sənaye kompleksinin səviyyəsi haqqında mükəmməl məlumatlara malikdirlər. Bunu Rusiya KQB-sindən xaricə çarçmış və orada kitablar yazmış adamların özləri də təsdiq edirlər: "Putinin bu gedişi həm də sadəcə olaraq ABŞ-ı Rusiyanı da dünyanın bir qütbü və super gücü kimi qəbul etməyə çağırmıdır. Putin Qərbi bir daha silkelədi və bir daha ayıq-sayıq olmağa, müdafiə sistemini gücləndirməyə sövq etmiş oldu. ABŞ yeni silah növlərinin istehsalı sahəsində dünyada birinci yerdədir. Az qala hər həftə orada yeni bir güclü silah növünün bünövrəsi qoyulur. Pentaqonun kosmosda artıq güclü hərbi sənaye potensialı qurduğunu və kosmosdan dünyanın istənilən ölkəsini məhv etməyə qadir olduğunu bu yaxınlarda bilmişik. ABŞ-ın müdafiə Nazirliyinin verdiyi cavabdan da görünür ki, Putinin yeni silahlar nümayiş etdirməsi onları qorxutmayıb. Rusiyanın yeni silahları hədə formasında nümayiş etdirməsi ABŞ-ın bu ölkəyə qarşı öldürücü sanksiyalarını daha kəskin şəkildə işə salmasına təkan verəcək".

Q.Hüseynli vurğuladı ki, Rusiyanın Putinin nümayiş etdirdiyi şəkildə silahlanması və Qərbin də buna cavab olaraq silahlanması prosesi dünya üçün fəlakətlər də gətirə bilər.

□ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"**

"Bu ilin ortasında "Abşeron" yatağı üçün platformanın inşasına başlanacaq" - "Total"

Energetika naziri Perviz Şahbazov Fransanın "Total" şirkətlər qrupunun Cənubi Avropa və Xəzər regionu üzrə vitse-prezidenti Bernard Klementin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Nazirlikdən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, görüşdə Azərbaycanla əməkdaşlıq, eləcə də "Abşeron" qaz-kondensat yatağının işlənməsi ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Abşeron" yatağının işlənməsi üzrə "Total" şirkəti ilə əməkdaşlıqdan məmnunluğunu bildirib. İlk mərhələdə ölkədaxili tələbatın ödənilməsinə hesablanmış bu qaz layihəsi üzrə görülən işlər və ilk qazın hasil olunması istiqamətində planlaşdırılan tədbirlərlə maraqlanıb.

"Total" şirkətlər qrupunun vitse-prezidenti Bernard Klement SOCAR-la yüksək səviyyədə əməkdaşlığın nümunəsi kimi "Abşeron" qaz-kondensat yatağının operatorluğunu "Abşeron Neft" Birgə İstismar Şirkətinin (JOCAP) həyata keçirəcəyini bildirib. Yataqda ilk quyunun VI nəsil Yarım dalm Qazma Qurğusu ilə qazılacağı və bu prosesin gələn ilin mart ayına kimi yekunlaşacağı, "Abşeron" yatağı üçün platformanın inşası, ixrac boru kəmərinin layihələndirilməsi və quraşdırılması işlərinə isə bu ilin ortasında start veriləcəyi qeyd edilib. "Abşeron" yatağında hasilatın 2020-ci ilə planlaşdırıldığını deyən Bernard Klement ilkin mərhələdə illik təxminən 1,5 mlrd. kubmetr, 2022-2023-cü illərdə 5 mlrd. kubmetr qaz hasilatının nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdırıb.

Görüşdə bərpa olunan enerji mənbələri üzrə əməkdaşlıq perspektivləri ilə bağlı da müzakirələr aparılıb.

"Qazprom" Ukrayna ilə bütün müqavilələri ləğv edəcəyini açıqlayıb

Rusiyanın "Qazprom" dövlət enerji şirkəti Ukrayna ilə bütün müqavilələrin ləngimədən ləğv olunacağını bəyan edib.

APA-nın RBK-ya istinadən verdiyi xəbərə görə, bunu "Qazprom" İdarə Heyətinin sədri Aleksey Miller deyib. O bildirib ki, söhbət həm ukraynalı istehlakçılar üçün verilən qazdan, həm də Rusiya qazının Avropaya tranziti barədə Ukrayna ilə imzalanmış müqavilədən gedir. "Qazprom" Ukraynanın "Naftoqaz" dövlət şirkəti ilə bağlanmış müqavilələrin ləğvi üçün Stokholm arbitrajında dərhal müvafiq prosedurlara başlayacaq.

A.Miller bu qərarı Stokholm Arbitraj Məhkəməsinin qəbul etdiyi qərarın "Qazprom"un maraqlarına qarşı yönəlməsi ilə izah edib: "Arbitrlər öz qərarlarını Ukrayna iqtisadiyyatının durumunun kəskin pisləşməsi ilə arqumentləşdiriblər. Biz Ukraynanın iqtisadi problemlərinin bizim hesabımıza həll olunmasına qətiyyətlə qarşıyıq. Belə vəziyyətdə mövcud müqavilələrin davam etdirilməsi "Qazprom" üçün iqtisadi baxımdan məqsədəuyğun deyil və əlverişsizdir".

Qeyd edək ki, fevralın 28-də Stokholm arbitrajı "Naftoqaz"ın "Qazprom"a qarşı iddiası əsasında qərar çıxarıb. Qərara əsasən Rusiya tərəfi 2009-2017-ci illərdə Ukrayna vasitəsilə müqavilədə nəzərdə tutulduğundan daha az qaz tranziti həyata keçirdiyi üçün qarşı tərəfə 4,6 milyard ABŞ dolları məbləğində cərimə ödəməlidir. "Naftoqaz"ın "Qazprom"a 2 milyard dollar borcu nəzərə alınaraq "Qazprom"un ödəməli olduğu məbləğ hazırda 2,6 milyard dollar təşkil edir. Bundan başqa, arbitraj "Qazprom"un tranzit müqaviləsinin sonuna qədər (2019-cu ilin sonu) Ukrayna vasitəsilə ildə 110 milyard kubmetr qaz nəql etməsi, yaxud bunun əvəzini pulla ödəməsi barədə qərar verib. Əgər tranzit 2017-ci il səviyyəsində (93,5 milyard kubmetr) olarsa, "Qazprom" hər il 450 milyon dollar itirəcək. "Naftoqaz" rəhbəri Andrey Kobolev bildirib ki, əgər tranzit 110 milyard kubmetrdən az olsa, Ukrayna tərəfi yenidən məhkəməyə müraciət edərək kompensasiya istəyəcək.

Tanınmışlardan kimlər ictimai nəqliyyatdan istifadə edir?

Həmid Hərişçi: "Metroda bütün xalq görürsən"

Milli Şuranın sədri Cəmil Həsəni bu günlərdə "Meydan TV"-yə verdiyi müsahibəsində ictimai nəqliyyatdan istifadə etdiyini açıqlayıb. Qeyd edək ki, ölkəmizdə daim ictimai nəqliyyatdan istifadə edən bir neçə tanınmış müxalif siyasətçilər var. Onlardan biri də **sabiq baş nazir Pənah Hüseyn**dir.

Siyasətçi məsələ ilə bağlı müsahibələrinin birində qeyd edib: "Çağdaş dünyada ağıllı siyasi texnoloqlar bəzən bundan istifadə edir. Bəzilərində isə bu xarakterikdir. Elçibəyin hakimiyyəti dövründə prezident, Ali Sovetin sədri, daxili işlər naziri, baş nazir olaraq digər vəzifəli şəxslər ictimai nəqliyyatdan istifadə edirdi. Mən Yeni Güneşlidə yaşayırdım. Olub ki, həmin vaxt azyaşlı uşaqların əlindən tutub "alabaş" avtobusa minərək metroya və işə gəlmişəm. O cümlədən prezident və digərləri. Cəmiyyətin buna müsbət reaksiyası olur.

Bu, mənim həyat tərzidir. Kimsə məşindən istifadə edir, bunu qəbahət saymıram. Yüksək vəzifəli şəxslərin şəxsi maşın və mühafizədən istifadə etməsi təbii məsələdir. Sadəcə, mən sadə insanlar arasında olanda müsbət enerji alıram, əhval-ruhiyyəmə yaxşılaşır. Bəzən mənimlə şəkil də çəkdirirlər. İnsanların reaksiyasından razıyam".

Telejurnalist Həmid Hərişçi də dam ictimai nəqliyyatdan istifadə edənlər siyahısındadır. O "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd edib ki, peşəsi ilə əlaqədar olaraq özünə rahat bir nəqliyyat növü-metronu seçib: "Bildiyiniz kimi, Bakını avtomobil txacları bürüyüb. Buna görə də mən yolda ləngimək, yubanmaq istəmirəm. Həm də metroda zaman daha iti axır. Metrodakı zaman imperiya zamanıdır. Xalq bir arada görürsən, zaman, məkan tamam başqadır. Düşünürəm ki, orada kosmik qanunlar mövcuddur. Özümü metroda kosmik məkanda hiss edirəm. Bəlkə də başqalarına bu gülməli gəlir. Oradakı dayanmayan sürətdən xoşum gəlir. O sürətə inanıb yatırlar. İnsanlar bunu başqa yerdə edə bilməz. Bu, azadlıq rəmzidir və bunu yaşamaq lazımdır.

Düşünürəm ki, Bakı Metropoliteni dünyada olan ən yaxşı metropolitenlərdən biridir. Metroda bütün xalq görürsən. Digər ictimai nəqliyyat vasitələrində dairə məhduddur. Beləliklə, mənim metroya sevgim var. Mən həmçinin Sovet insanıyam. Sovet insanı metronu çox sevdi".

Telejurnalist dünyaca məşhur siyasətçilərin də ictimai nəqliyyatdan istifadə etməsindən danışdı: "Dünya siyasətçiləri də dərk edib ki, fərdi nəqliyyatla məcazi mənada heç yerə gedib çıxma bilməyəcəklər. Onun üçün də bir çoxları kütləvi şəkildə fərdi nəqliyyatdan imtina edir. Bəziləri metro ilə, bəziləri isə ayaq rolisi ilə gəlir. Məsələn, bildiyim qədər Yunanıstanın xarici işlər naziri kiçik motosikletlə işə gedib-gəlirdi. Bu bir trend alıb, əxlaq məsələsinə çevrilib. Eləcə də Britaniyanın xarici işlər naziri Con London hər gün işlə velosipedlə gedib-gəlir. Doğrudur, bəzi siyasətçilər bunu piar xətrinə edir. Amma bildiyiniz kimi piar həyatımızın tərkib hissəsidir. Siyasətçilərin piar etməsi heç də pis mənada daşımır. Piar siyasətçinin estetik ölçüsüdür".

Tele-apancının da qeyd etdiyi kimi bəzən dünya siyasətçiləri arasında piar, bəzən isə xalqın nüfuzunu qazanmaq xətrinə ictimai nəqliyyata çıxanlar var. Lakin sadəcə həyat tərzləri bu cür olan siyasətçilər də var. Kimisi velosipedlə, kimisi metro ilə işə gedib-gəlir, gəzintiyə çıxır və sairə. Məsələn, Gürcüstanın sabiq prezidenti Mixail Saakaşvili, Böyük Britaniyanın sabiq baş naziri Devid Kameronun adı ictimai nəqliyyat sənişinləri arasındadır. 2015-ci ilin yanvarında isə İran prezidenti Həsən Ruhani də metrodan istifadə etmişdi. Onun bu addımı ölkəsində böyük maraqla qarşılandı. İran mətbuatında yayılan məlumata görə, Ruhani təmiz hava günü ilə əlaqədar şəxsi maşından imtina edərək işə metro ilə gedib. Bir neçə il öncə Hindistanda səfərdə olan Fransa prezidenti də Dehli metrosuna minmişdi.

Maraqlıdır ki, son illərdə dünyaca məşhur ulduzlar da artıq ictimai nəqliyyatdan istifadə etməyə çalışır. Məsələn, pərəstişkarları tez-tez Rihanna ilə metrodan qarşılaşır. Məşhur aktrisa Ketli Holms da vaxtaşırı metrodan istifadə edir. Metrodan istifadə edən məşhur ulduzlar siyahısında aktrisa Dru Berrimo, Dakota Fanning, Cennifer Lopez, Maykl Duqlas, Ceyk Gilenbol, Ann Həteve və digərləri var.

✉ **Xalidə GƏRAY,**
musavat.com

Prezidentliyə iddiaçı, Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyasının sədri, deputat Araz Əlizadə imzatoqlama kampaniyasını başa vurub. Artıq onun imza vərəqləri Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilib. A.Əlizadə ilə seçki və digər məsələlərlə bağlı söhbət etdik. Partiya sədri öncə imzatoqlama kampaniyasını başa vuraraq, imzaları MSK-ya təqdim etdiklərini dedi.

- Hazırkı seçki mühitini necə dəyərləndirirsiniz?

- Normal seçki mühitidir. - Özünü əsas favorit namizədlərdən sayırsınız?

- Bu seçkinin şəxsi favoriti cənab prezidentdir. Amma bizim də deməyə sözümüz var.

- Sizdən əlavə, 10-dan çox namizəd var...

- Onların hər birinin işini Allah avand eləsin.

- Siz də şahidi oldunuz ki, Azərbaycan müxalifəti iki hissəyə parçalandı, seçkidə iştirak edən və etməyənlər, eləcə də, boykotçular. Sizcə, seçkidə iştirak etməyənlərin proseslərə hər hansı təsirləri ola bilərmi?

- 1988-ci ildən Azərbaycan siyasətinin içərisindəyəm. Heç vaxt boykot baş tutmayıb. Boykotu həyata keçirmək üçün siyasi qüvvələrin gücü olmalıdır. İndiyə qədər cəmi bir dəfə boykot baş tuta bilirdi, o da 2003-cü ilin seçkilərində. O zaman 22 siyasi partiya bir araya gəlmişdi, boykot haqqında qərar vermişdi. O zaman demişdim ki, əgər bu dəfə boykotdan imtina edib seçkiyə gedəcəksinizsə, gələcəkdə bu silahı unudun. Amma imza qoyulan günün səhəri Müsavat, AXCP, ADP və digərləri seçkiyə getdilər. Yalnız boykotu davam etdirən biz və Vəhdət partiyası oldu. Ona görə də, bunların hamısı boş şeylərdir. İndi boykota gedənlər bunu acizliklərindən edirlər. Bilirlər ki, qalib gəlmək şansları yoxdur, imza toplaya bilməyəcəklər.

- **Martın 10-da birləşmiş müxalifət mitinq keçirəcək. Bunun hər hansı bir təsirləri gözlənilirmi?**

- Son prezident seçkilərində 98 ictimai təşkilatı, partiyaları və QHT-ləri birləşdirən Milli Şura nə etdi ki, indi də nəse edə bilsin? İndi əvvəlkindən daha zəifdirlər.

- **Güc yoxdursa, bu mitinqləri keçirməkdə məqsəd nədir?**

- Göstərmək istəyirlər ki, biz də varıq.

- **Zəif mitinqlərlə daha çox itirdiklərinin fərqində deyilərlər?**

- Bu, əsas deyil. Onları hiyməyə edən qüvvələrə göstəririk ki, biz əlimizdən gələni edirik, maliyyə dəstəyinizi bizdən əsirgəməyin.

- **Sizin özünüz necə, təbliğat-təşviqat dövründə aksiyalar keçirməyi planlaşdırırsınız?**

- Seçicilərlə görüşlərim olacaq. Amma mitinq keçirmək fikrim yoxdur. 2013-cü ildə də mitinqlər keçirməmişdim.

- **Seçkinin müəyyən dövründə geri çəkilmək fikriniz varmı?**

- Xeyr. Heç vaxt mübarizədən qaçmamışam. Məğlub olmuşam, amma mübarizəmi dayandırmamışam.

- **Mübarizədən danışırsınız, seçkinin favoritinin kim olduğunu deyirsiniz, o zaman hansı mübarizədən söz açırsınız?**

- Futbol Üzrə Dünya Çempionatı keçirilir. Orada hamı bi-

- **Özünüzü Azərbaycanın Donald Trampı sayırsınız?**

- Xeyr. Mən Azərbaycanın Araz Əlizadəsiyəm. Heç vaxt heç kəsə bənzəmək istəməmişəm... 1992-ci ildə mənə seçkiyə buraxsındılar, böyük qələbə qazanmaq şansım var idi. Sevinclə bunu Azadlıq meydanında Əbülfəz Əliyev elan etdi ki, şad xəbərim var, Araz Əlizadəni seçkiyə buraxmadılar.

- **1992-ci ildə özünü favo-**

- **Bu seçkilərdə özünüzü müxalifət, yoxsa iqtidar namizəd sayırsınız?**

- Hər zaman özümü müxalifət sanmışam. Müxalifət kimi də qalacam. 1990-95-ci illərin parlamentində həm Xalq Cəbhəsinə, həm də kommunistlərə qarşı müxalif idim.

- **11 apreləndən sonra Azərbaycanı necə görürsünüz?**

- Həyat davam edəcək. Ən əsası odur ki, güclü ordumuz

"Seçkinin şəxsi favoriti məlumdur, amma bizim də deməyə sözümüz var!"

Araz Əlizadə: "Azərbaycanda heç vaxt boykot baş tutmayıb"

"Sosial şəbəkələrdə söyləcəm deyə, fikrimi dəyişən deyiləm"

lir ki, bu çempionatın favoriti Braziliya, Almaniya, Argentina və digər ölkələrdir. Amma bu çempionatda favorit olmayanlar da iştirak edirlər. Bir də görürsünüz ki, gözlənilməz nəticələr də baş verir, sürprizlər yaşanır.

- **Futboldakı sürprizi siyasətə gətirəcəyinizə deyəsən çox ümidlisiniz...**

- Siyasi mübarizə də mübarizədir. Yalnız salım ki, ABŞ-da son prezident seçkiləri keçiriləndə hamı deyirdi ki, Hillari Klinton qalib gələcək. Azərbaycan siyasətçiləri arasında yeganə mən idim ki, Donald Trampın qalib gələcəyini deyirdim. Buna görə mənə çox təhqir edirdilər, dolayırdılar. Nəticə göz önündədir.

- **Trampa nə üçün bu qədər inanırıdınız?**

- Mən ona inanmırdım, amma Hillari Klintonun məğlub olacağına inanırdım. Düşünürdüm ki, Amerika xalqı o qədər axmaq olsun ki, dünyanı III Dünya Müharibəsinə gətirib çıxaracaq, seksual cəhətdən öz ambisiyalarını təmin edə bilməyən və buna görə də siyasətdə radikal addımlar atan bir xanıma səs versin. Onun təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Ərəb baharı"ni bütün dünya gördü. Bu baxımdan bildirdim ki, Allah bilib deyəcəyəm qanad verməyəcək.

rit sayan bir siyasətçi nədən sonradan Azərbaycan siyasətinin ən zəifləri sırasında yer alır?

- Çünki Araz Əlizadə üç il mühacirətdə oldu. İnsan üç il siyasətdə olmayanda onu unudurlar. Siz hər hansı bir siyasətçini mətbəxdə gizlətmək istəyirsinizsə, bunun asan bir yolu var. Onun haqqında mətbuat yazmasın, o heç yerdə görünməsin.

- **Xaricdə mühacir həyatı yaşayıb ölkə daxilində nüfuzunu qoruyanlar da var, məsələn, sabiq spiker Rəsul Quliyev və başqaları...**

- Rəsul Quliyevin Azərbaycan cəmiyyətində nəse bir nüfuzu var? Onun reytingi bu deqiqə mənəfdir, heç sifıra da bərabər deyil.

- **1992-ci ildəki nüfuzunu nə zamansa qaytarmağa ümid edirsinizmi?**

- Bunun üçün kifayət qədər imkanlarım yoxdur. O zamanın ab-havası ilə indiki bir-birinə daban-dabana ziddir.

- **Bir-birinə zidd olan nədir?**

- O zaman meydanlarda, telekanallarda siyasi mübarizə gedirdi. Araz Əlizadəni bütün SSRİ məkanı tanıyırdı. İndi tamam ayrı bir vaxtdır. Çinlilərin bir gözəl misalı var, "İki dəfə eyni suya girmək mümkün deyil".

artıq var. Qətiyyətlə Qarabağın işğaldan azad olunmasını hərbi yolla təmin etməliyik. Bu mənim ən böyük arzumdur.

- **Seçkilər oktyabrda keçirilsəydi...**

- Heç bir şey olası deyildi. Müxalifətin yenə şansı olmayacaqdı. Onlar artıq yalançı çoban vəziyyətindədirlər. 1988-ci ilin dekabrını, 1990-cı ilin yanvarını, 1992-cü ilin dövlət çevrilişini, bundan bir il sonra vətəndaş müharibəsi qarşısında xalqı qoyub qaçmalarını, 2003-cü ilin seçkilərindən sonra yenə də xalqı qoyub qaçmalarını yada salın. İnsanları nə qədər güdaza vermək olar?

- **Açıqlamalarnızda sanki bilərəkdən "dövlət çevrilişi" ifadəsini işlədirsiniz ki, bu da ciddi narazılığa səbəb olur. Sosial şəbəkələrin əsas "fenomen"inə çevrilirsiniz...**

- Heç vaxt həqiqətdən başqa heç nə demərəm. Sosial şəbəkələrdəkilər isə məni maraqlandırmır. Artıq bir dəfə demişəm ki, əsasən işi-gücü olmayan yaxud hər hansı bir qüvvələrdən pul alıb kimisə söymək istəyənlər sosial şəbəkələrdədirlər. Məni sosial şəbəkələrdə söyəcəklər deyə, niyə yalan danışmalıyam? 1992-ci il martın 5-indən 6-na keçən gecə hamı durub demokratiyanın təntənəsindən danışanda orada durub çıxış etdim və dedim ki, gəlin özümüzü aldatmayaq, bu, demokratiyanın təntənəsi deyil, dövlət çevrilişidir. O zaman dan çoxsaylı təhlillərimiz nəticəsində tam əmin olmuşam ki, o, dövlət çevrilişi idi. Bu baxımdan sosial şəbəkələrə görə fikrimi dəyişən deyiləm.

- **Əgər bu, dövlət çevrilişi idisə, o dövrün hakimiyyəti o qədərmi zəif idi ki, bunun qarşısından qaçdı?**

- Bəli elə idi. O zaman Azərbaycanda nə ordu, nə də normal Daxili İşlər Nazirliyi var idi. Prezident də qətiyyətsiz idi...

✉ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Ermənistanın prezidenti Serj Sərkisyan ölkədəki prezident seçkisindən bir gün qabaq Türkiyə ilə imzalanmış protokolları ləğv etdi. Xəbər verildiyi kimi, Sərkisyan bu qərarını Milli Təhlükəsizlik Şurasının iclasında bəyan edib.

2009-cu ilin oktyabrında İsveçrənin Sürix şəhərində, ABŞ dövlət katibi, Rusiya və Fransa XİN rəhbərlərinin vasitəçiliyi və şahidliyi ilə Türkiyə və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin imzaladığı protokollar əslində kağız parçasından başqa bir şey deyildi. İmzalanma mərasimindən sonra Azərbaycanda və eləcə də qardaş Türkiyədə bu anlaşma kəskin etiraz doğurmuşdu. Nəticədə Türkiyə hökuməti etirazları nəzərə alaraq, Azərbaycan ərazilərinin işğalına cavab olaraq Ermənistanın üzünə qapadığı qapılarını açmayacağını bəyan etdi. Vəziyyəti belə gören işğalçı Ermənistanın hakim koalisiyası protokolların ratifikasiyasını 2010-cu ilin aprelində dayandırılması haqqında qərar verdi. 2015-ci ilin fevralında isə S.Sərkisyan protokolları Ermənistan parlamentindən geri çəkdi. Sonrakı dövrlərdə İrəvan bir neçə dəfə Türkiyəni mövqeyindən döndərmək üçün uğursuz cəhd göstərdi. 2017-ci ilin sentyabr ayında BMT Baş Assambleyasının sessiyasında çıxış edən Sərkisyan bəyan etdi ki, Ermənistan-Türkiyə protokollarının reallaşmasında müsbət irəliləyişlər olmadığından ölkəsi onları ləğv edəcək. Bu ilin fevralında keçirilən Münhen Təhlükəsizlik Konfransında isə S.Sərkisyan daha da uzağa gedərək, Ankaranı hər hansı şərt irəli sürmədən yeni protokollar üzərində işləməyə çağırdı. S.Sərkisyan özünü "mələk" libasında təqdim etməyə uğursuz cəhd göstərərək Türkiyəni Azərbaycanın maraqlarını bir kənara qoyub sərhəd projesini dirçəltməyə çalışdı. Lakin Türkiyənin cavabı özünü gözletmədi. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan bunun ardınca Xocalı soyqırımını ilə bağlı bəyanat verdi bu dəhşətli cinayəti törəyənlərin cəzalandırılmasını tələb etdi. Əslində bu, Ermənistanın əlaqələri "şərtsiz" (!) bərpa etmək çağırışı idi. Bu mənada Xocalı qatili S.Sərkisyanın prezidentliyinin son günlərində protokolları ləğv qərarı verməsi həm də ondan xəbər verir ki, o, Ankaradan gözlədiyini ala bilmədi.

Paralel olaraq S.Sərkisyan heç şübhəsiz ki, protokollarla bağlı qərar verərkən həm də baş nazir kürsüsünə sahiblənmək üçün erməni diasporundan və Rusiyadan dəstək qazanmaq istəyib. Fakt budur ki, erməni diasporu Türkiyə-Ermənistan anlaşmasının olmasında maraqlı deyil, hətta Türkiyədən torpaq qoparılması kimi sərəmsə iddianın başında dayanıb. Kreml

isə çox istərdi ki, Ermənistan adlı yükünü azaltsın, lakin bu qondarma ölkəni əldən verməmək şərti. Odur ki, Rusiya Ermənistanın Türkiyə üzərindən dünyaya çıxışına heç vaxt maraqlı olmayıb. Kremlə Ermənistanın xəyanətkar siyasətinə yaxşı bələd olduqları üçün onu çox da "uzağa" buraxmaq istəmirlər. Bəs, protokolların ləğvi bölgəyə, Qarabağ məsələsinin tənzimlənməsi ilə bağlı hansı perspektivlər vəd edir?

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a dedi ki, Ermənistan prezidentinin İsveçrə razılaşmasından çıxacağı gözlənilən idi: "Serj Sərkisyan Türkiyənin yedəyində sürünmək istəmədi və özü sazişdən imtina etdi. Çünki Sərkisyan prezident və parlament seçkisi öncəsi müxalifətin "siz niyə Türkiyə ilə sazişdən imtina etmirsiz" sualı ilə üzlənmək istəmədi. Sərkisyan nəhayət, anladı ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını boşaltmayana qədər Türkiyə bu ölkə ilə nə sərhədi açacaq, nə də diplomatik münasibətləri bərpa edəcək. Sərkisyanın və onun ətrafının son illərə qədər azacıq da olsa ümidi var idi ki, bəlkə Ankara mövqeyini dəyişib Azərbaycanın maraqlarını nəzərə almadan Ermənistanla münasibətləri normallaşdırma bilər. Bəlkə də Türkiyənin rəhbərliyində Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyil, məsələn, Əhməd Davudoğlu kimi birisi olsaydı, Ermənistanla münasibətlərin normallaşmasına başlana bilərdi. Ancaq Ərdoğan buna getmədi və Davudoğlunu xarici işlər naziri ikən hazırladığı planı son anda rədd etdi. Ərdoğan Azərbaycana səfər edərək Milli Məclisdə çıxışında dedi ki, Azərbaycan torpaqlarının işğalına son qoyulmayana qədər Ermənistanla heç bir əlaqələri olmayacaq. Üstündən təxminən 9 il keçib və Ərdoğanın siyasətində dəyişən bir şey yoxdur. Ərdoğan Amerika kimi super dövlətin qarşısında baş əyir, öz sözünü deyir, Ermənistan nədir ki, ermənilər istəyir deyə bu ölkə ilə sərhədi açsın. Ermənistanın İsveçrə protokollarından imtinasının Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinə zərər qədər də təsiri yoxdur".

E.Şahinoğlu əmindir ki, Azərbaycan və Türkiyənin sözü eynidir: "İşğal davam etdikcə Ermənistanla heç bir münasibət qurulmayacaq. Ermənistanın Türkiyə və Azərbaycanla münasibətlərinin normallaşmasının yolu işğaldan imtina etməsindən keçir. Ancaq Er-

Qarabağ

Serj Sərkisyan sərhəd

protokolunu ləğv etdi-niyə indi?

Ermənistan-Türkiyə protokollarının ləğv edilməsinin pərdəarxası; **politoloq:** "Sərkisyan nəhayət, anladı ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını boşaltmayana qədər Türkiyə bu ölkə ilə nə sərhədi açacaq, nə də diplomatik münasibətləri bərpa edəcək"

mənistanın indiki separatçı hakimiyyəti torpaqları azad etməyə hazır deyil. Demək, Ermənistanın iki qonşusu ilə münasibətləri heç zaman normallaşmayacaq. Bizim isə məqsədimiz Ermənistanın problemlərini artırmaqdır. Onlar torpaqlarımızı işğal edərkən xoşbəxt olacaqlarını düşündülər, tam əksinə həm qonşuları ilə düşmən oldular, həm itkiləri artır, həm də siyasi, iqtisadi və sosial böhranın dərinliklərinə yuvarlanıblar. Ancaq belə olma-ya da bilər. Bu, onların seçimidir".

Politoloq bildirdi ki, İsveçrə protokollarına qayıtmaq üçün Ermənistanın siyasəti dəyişməlidir: "Ermənistanda nə vaxtsa hakimiyyət dəyişsə və o, işğaldan vaz keçməyə qərar verərsə, bu halda nəinki İsveçrə protokollarına qayıdış olacaq, eləcə də bu protokollarla Azərbaycan da qoşulub bütün itkilərə rəğmən, Ermənistanla münasibətlərin normallaşması dövrünə qədəm qoyula bilər. Bu siyasətin reallaşması Ermənistandan asılıdır. Ancaq bu ssenari hazırda realıqdan uzaqdır. Çünki Azərbay-

can torpaqlarının işğalında və Xocalı soyqırımında birbaşa iştirak edən və planlaşdıran Serj Sərkisyan hələ bir müddət də hakimiyyətdə qalacağı düşüncüdür".

Ekspert Rusiyanın və erməni lobbisinin bu məsələdə Sərkisyanı təsir etdiyini düşündürür: "Ona qalsa, gerek Sərkisyan Rusiyanın və erməni lobbisinin qorxusundan Türkiyə ilə protokolları imzalamazdı".

Tamamilə mümkündür ki, S.Sərkisyanın protokollarla bağlı qərarını parlamentdəki prezident seçkisindən bir gün elan edilməsi həm də hakim partiyanın namizədinin daha böyük dəstək almasına hesablayıb. Qeyd edək ki, martın 2-də Ermənistan parlamentində ölkənin yeni prezidentinin seçkisi keçirilib və gözlənilirdiyi kimi, ölkənin Böyük Britaniyadakı səfiri, Ermənistanın sabiq baş naziri Armen Sərkisyan 90 nəfər lehinə, 10 deputat əleyhinə olmaqla işğalçı ölkənin yeni prezidenti seçilib. Qeyd edək ki, 2015-ci ildə qəbul edilmiş yeni konstitusiyaya əsasən, Ermənistan 2018-ci ilin apre-

lindən etibarən parlament idarə üsuluna keçəcək. Prezident məhdud səlahiyyətlərə malik olacaq, ölkəyə rəhbərliyi isə baş nazir həyata keçirəcək. S.Sərkisyan öz namizədini prezident kürsüsünə oturtduqdan sonra özü baş nazir postunu ələ keçirməyə çalışacaq və proseslər buna doğru gedir. Elə onun "Türkiyə ilə sət və barışmaz" siyasətinin arxasında bu hədəfin dayandığı şübhə doğurmur.

Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, Ermənistanda yeni mərhələ başlayır: "Prezident sıradan fiqura çevrilib, əsas söz sahibi baş nazir olacaq. Böyük ehtimalla bundan sonra Azərbaycan prezidenti ilə görüşlərə də Ermənistanın baş naziri qatılacaq".

Türkiyənin Ərciyəs Universitetinin müəllimi, ermənişünas alim Qafar Çaxmaqlı isə qəzetimizə dedi ki, əvvəlcədən razılaşdırıldığına görə Armen Sərkisyanın prezident seçilməsi təəccüblü olmadı: "Ermənistanda həmişə belə olub. Dövlətin başına gətirilən adam erməni millətinin maraqları naminə fəaliyyət gös-

tərəcəksə onu seçirlər. Armen Sərkisyan dünyada nüfuzlu adamdır, Britaniya kral sarayı ilə təmasları var. Bir neçə amerikan və ingilis şirkətləri ilə ortaqlığı var. Onun dəvət olunması Qərbin gələcəkdə Ermənistanı verəcəyi dəstəyə hesablanıb. Həm də bu adam Erməni diasporu tərəfindən də qəbul ediləndir və onların adamı sayıla bilər".

Q.Çaxmaqlı dedi ki, nə prezident Ərdoğanın Xocalı bəyanatı, nə Serj Sərkisyanın sərhədlərin açılması və Ermənistan-Türkiyə münasibətlərinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı imzalanmış protokollarla bağlı məsələlər bir-biri ilə əlaqədar deyil: "Ermənilər onsuz da bu protokolların tələyini onu imzalayandan sonra Konstitusiyaya Məhkəməsinə göndərərək həll etmişdilər. Məhkəmə onu təsdiq edə bilməzdi, çünki bu, həmin Konstitusiyaya Məhkəməsi idi ki, Türkiyəyə qarşı ərazi iddialarını irəli sürən bəyannaməni qəbul etmişdi. O zaman mən müşahidə etmişdim ki, ermənilər deyirdilər əgər bu protokollarda nəzərdə tutulan müddəalar qəbul edilərsə, o zaman Ermənistan bir daha Şərqi Anadoludakı Türkiyə vilayətlərinə iddia irəli sürməyəcək, dolayısı ilə bu əraziləri Türkiyənin olaraq tanıyacaq. Diasporanın basqıları bu prin-

Bir müddət öncə ABŞ Milli Kəşfiyyatından gələn Qarabağ müharibəsi xəbərdarlığı hələ də müzakirə predmetidir. Bu günlərdə rusiyalı ekspertlər də məsələnin dinc yolla tənzimlənməsinin mümkünsüz olduğunu söyləməklə vəziyyətin kifayət qədər kritik olduğunu təsdiqləyiblər.

Moskvadakı Siyasi və Hərbi Təhlil İnstitutunun direktor müavini Aleksandr Xramçixin konflikt ətrafında son durumu şərh edərkən deyib ki, əgər Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün Qarabağa girsə, bu, ayrı anlam daşıyacaq, Ermənistan hücumu isə təcavüz sayılacaq. Politoloq Qriqori Trofimçuka görə isə, Rusiya 2016-cı ilin aprelinde özünü necə aparacağına, yenə elə aparacaq: "Yeni Moskva neytral mövqə tutaraq, heç kimin tərəfində münafiqçiyə girməyəcək". Rusiyalı ekspertlər hesab edir ki, nəticəsiz danışıqlar fonunda Azərbaycanın başqa yolu yoxdur: "O, heç olmasa, özünün ərazi bütövlüyünü bərpa etməlidir. Bu, onun üçün, necə deyirlər, milli ideologiyadır".

Qarabağ müharibəsi veteranı, keçmiş kəşfiyyatçı Rey Kərimoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında savaşı istisna etmədi: "Əvvəldən bilirəm ki, Qarabağ problemi danışıqlar yolu ilə həll edilməyəcək. Çün-

Qarabağda müharibə qaçılmazdır - keçmiş döyüşçü

ABŞ kəşfiyyatının müharibə xəbərdarlığını xarici və daxili ekspertlər təsdiqləyir; **politoloq**: "Ermənistanda Qarabağla bağlı kursun dəyişməsi inandırıcı deyil..."

Rey Kərimoğlu

Arzu Nağıyev

ki danışıqlar zamanı beynəlxalq güclər erməninin əlinə oynayıb, işğalçıya "dur" demirlər. Ona qarşı heç bir sərt cəza və ya sanksiya tətbiq edilmir. Bu danışıqlar erməniyə vaxt udmaq üçün lazım idi. Onu da udub və udur. Erməni bu illərində Azərbaycanın torpaqlarını istismar edib. Qızılını, digər faydalı materiallarını qazıb dünyaya satır. Daha nə qədər uzanmalıdır bu danışıqlar?! 2016-cı ilin aprelinde baş verənlər göstərdi ki, problemin həlli danışıqlarla mümkün deyil. Hər an müharibə başlaya

bilər. Bunu erməni də anlayır. Amma onların bütün hallar üçün variantları var. Bizim isə yoxdur. Yalnız müharibə! Uzun illər aparılan nəticəsiz danışıqların mənası yoxdur. Hər dəfə Ermənistan bu danışıqları pozur və məsələnin həllini uzadır".

R.Kərimoğlu bildirdi ki, müharibə qaçılmazdır: "Dövlət olaraq buna hazır olmalıyıq. Bizim üçün ciddi problemlər yarıdan bütün hallar aradan qaldırılmalıdır. Çünki düşmənlə savaşa bizə ciddi maneə ola bilər". Keçmiş döyüşçü ABŞ-ın

Azərbaycana dəstək verməsinə mümkünsüz sayır: "Unutmaq olmaz ki, Qarabağ problemi Rusiya yox, ABŞ, Qərbi SSSR-ni dağıtmaq məqsədilə qızışdırıb yaratmışdı. Ermənilərə silah yardımı ABŞ-dan, Fransadan, Suriyadan gəlirdi. SSRİ dağılandıqdan sonra isə problem qaldı Rusiyanın nəzarətində. Problemin həllindən danışanda bu amili unutmamaq olmaz. Yəni Amerika bizə kömək edən deyil bu işdə".

Ermənistanın martın 2-də seçilən prezidentinin Qarabağla bağlı hansı mövqedən çıxış edəcəyi də müzakirə mövzusu. Maraqlıdır, yeni prezident Ermənistanı məhvə aparan siyasəti davam etdirəcək, yoxsa ağılı başına topla-yıb daha normal mövqə sərgiləyəcək? Hər halda seçki günü Ermənistan XİN başçısı E.Nalbəndyanın növbəti dəfə Dağlıq Qarabağın "öz müqəddəratını təyinetmə"dən imtina olunmayacağını deməsi müəyyən təxminlərə əsas verir.

Politoloq Arzu Nağıyev əvvəlcə işğalçı ölkədəki seçkilərdən bəhs etdi: "Gözənlidyi kimi, Armen Sərkisyan Ermənistanın yeni prezidenti seçildi. Onun prezident kürsüsünə əyləşdirilməsi ilk növbədə Serj Sərkisyanla lazımdır. Yeni həm qərbyönlü bir şəxsin ölkənin birinci şəxsi olacağını mesaj kimi həm Rusiyaya, həm də Qərbbə ötürmək idi. Burada da siyasi məqsəd ondan ibarət idi ki, Qərb də görsün ki, seçim üçün alternativ də var. Məlumdur ki, Sərkisyanın özünün də apreldə səlahiyyət müddəti başa çatır və baş nazir iddiasındadır. Təbii ki, bu da baş verəcək, çünki əsas vəzifə olan baş komandanlıq baş nazirə keçməlidir, idarəçi orqan isə parlament olacaq. Yeni bütün variantlar yenə də Serj Sərkisyanın üzərinə gəlir. Yeni seçilən prezident onun adamı olduğu üçün həyata keçirilən hər bir siyasi, iqtisadi və hərbi proseslər Serj Sərkisyanın istədiyi kimi olacaq".

A.Nağıyevə görə, təbii ki, bu siyasət Qarabağ münaqişəsinə də aid ediləcək: "Bir sözlə, kursun dəyişməsi heç də inandırıcı görünmür. Sərkisyanın xaricə son səfərləri və separatçılarla görüşlərdəki çıxışları bir daha bunu deməyə əsas verir. Başqa cür ola da bilməzdi, çünki əsas amil Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, klanın hakimiyyətdə saxlanması, separatçılara və təbii ki, erməni lobbisinə verilən müstəqillik sözləri idi. Burada Rusiya və Türkiyə faktorları da var, çünki Rusiya Sərkisyanı tam dəstəkləyir, Türkiyə ilə isə gərginlik öz pik nöqtəsindədir və burada da balans yaratmaq zəruridir. Bütün bunlara baxmayaraq, yaranmış ictimai-siyasi vəziyyəti dəyəndirsələr, erməni vətəndaşları üçün müəyyən güzəştlərə getmək, beynəlxalq iqtisadi layihələrdən kənarda qalmamaq üçün Armen Sərkisyan müəyyən islahatlara da getməli, Qarabağ münaqişəsində mühüm addımlar atmalıdır. Əks halda müharibə qorxusunun sovuşmaması onun hakimiyyət dövrünü qısalda bilər".

Q. E.PAŞASOY,
"Yeni Müsavat"

Türkiyəyə qarşı böyük oyun

Afrində türk ordusuna qarşı pusqunun əsl məqsədi nədir?

Afrin əməliyyatının 40-cı günündə Türkiyə ordusu 2300-ə yaxın terrorçunu zərərsizləşdirib. Təkcə ötən gün məhv edilən terrorçu sayı 73 olub. Ancaq hərbi əməliyyatlar zamanı Türkiyə ordusu itkilər verib. Anadolu Agentliyinin məlumatına görə, Afrində baş verən toqquşmalar zamanı çatışmalarda 8 hərbçinin şəhid olduğu, 13 nəfərin isə yaralandığı qeyd olunub. İlk məlumatlara görə, toqquşma gündüz saat 2 radələrində Afrinin Hatay vilayəti ilə üzübüz Hac Bilal kəndinin Kəl Təpə ərazisində baş verib.

Əməliyyatların gedişi sırasında 80-100 nəfərlik YPG silahlısı tunellərdən çıxaraq polis və jandarma xüsusi təyinatlılarına hücum edib. Baş verən atışma zamanı yaralılarını təxliyə etmək üçün əraziyə gələn ATAK vertolyotlarından birinin vurulduğu, ancaq bölgəyə endikdən sonra geri çəkildiyi bildirilir.

Türkiyə milli müdafiə naziri Nureddin Canikli "Zeytun budağı" əməliyyatının gedişi ilə bağlı məlumat verib. Nazir bildirdi ki, Türkiyə silahlı qüvvələri 615 kv.km ərazi, həmçinin 94 yaşayış məskəni və 28 strateji əhəmiyyətli məntəqədə nəzarət ələ keçirilib. Əməliyyat boyunca 41 Türkiyə ordusu hərbçisi şəhid olub, 116 nəfər isə Azad Suriya Ordusu qruplaşması üzvü öldürülüb. Əməliyyat dövründə 2295 terrorçu zərərsizləşdirilib.

vələrindən Rıdvan Çevik, Arif Demirel, Uğur Palancı, Recep Çetin, Abdullah Taha Koç, Burhan Açıkkol, Mehmet Dinek, Mustafa Ozan Gökçe olub.

Xatırladaq ki, Türkiyə ordusu müttəfiq ASO qüvvələri Suriyanın Afrin rayonunu YPG terror təşkilatının silahlılarından təmizləmək məqsədilə "Zeytun budağı" əməliyyatını başlatdı. Əməliyyatda 6,5 min Türkiyə ordusu və 25 minə yaxın ASO üzvü iştirak etdiyi bildirilir. Afrin rayonu Suriyada kürdlərin məskun-

laşdığı əsas bölgələrdən biridir. 2012-ci ildə ordunun çəkilməsindən sonra rayon kürd silahlılarının - YPG-nin nəzarətinə keçib. Daha sonra orada 4-cü kürd kantonu (əyalət - K.R.) elan edilib. Bu bölgədən Hatay vilayəti və Türkiyənin Kilis rayonu atəşə tutulur, mülki əhalinin ölümünə səbəb olur. Bu səbəbdən də Ankara YPG-ni sərhədlərdən təmizləmək məqsədilə əməliyyatlara qərar verib.

Türkiyə ordusu və müttəfiqləri artıq böyük bir ərazidə irəliləyib. Ancaq görüldüyü

kimi, ordu irəlilədikcə, xüsusən də iri yaşayış məntəqələri və rayonun içərilərinə doğru gəldikcə müqavimət də güclənir. Artıq 6 ildən çox aktiv döyüş təcrübəsi olan, yerli şəraitə yaxşı bilən, güclü şəkildə silahlanmış kürd qruplarının müqavimət göstərəcəyi əvvəldən bəlli idi. Ancaq son əməliyyatlar göstərir ki, kürdlər geri çəkilmək istəmir. Burada iki həftə əvvəl Afrinə Suriya qüvvələrinin daxil olması kürdləri bir qədər də cəsarətləndirib. Digər tərəfdən BMT TŞ-nin Suriyada atəşkəs qərarı və Türkiyənin də bu qərara riayət edərək Afrin əməliyyatını dayandırması tələbi YPG üçün ümidə çevrilib.

Xatırladaq ki, BMT TŞ-nin Suriya ərazisində terror təşkilatları istisna olmaqla digər qüvvələrə qarşı hərbi əməliyyatların dayandırılması ilə bağlı qərarının Afrinə də tətbiq olunması tələbləri var. Artıq Avropa Birliyi, Fransa və ABŞ Ankara əməliyyatları dayandırmaq çağırışı edib. Ancaq Türkiyə hökuməti bəyan edib ki, BMT TŞ qərarı terror təşkilatlarına qarşı əməliyyatları istisna etdiyi üçün Türkiyə də Afrində terrorçulara qarşı əməliyyatları davam etdirəcək.

ABŞ Dövlət Departamentinin sözcüsü növbəti dəfə Türkiyə rəsmilərinin BMT TŞ qərarını "yaxşı oxumasını"

tövsiyə edib. Dövlət Departamenti sözcüsü Heather Nauert, ötən gün keçirdiyi mətbuat konfransında bir daha bəyan edib ki, BMT TŞ-nin atəşkəs qərarı Afrini də əhatə edir. O, atəşkəsə yalnız İŞİD, əl-Qaidə və ən-Nusra terror təşkilatlarının aid edilmədiyini qeyd edib.

Vəziyyətin bu şəkli alması onu göstərir ki, Türkiyəni yaxın zamanlarda atəşkəsə məcbur etməyə çalışırlar. Ötən gün Afrində yaxşı təşkil olunmuş hücum və Türkiyə vertolyotunun vurulması Türkiyəyə bir xəbərdarlıq olmaqla yanaşı, eyni zamanda daxili ictimai rəyi də dəyişdirməyə hesablanıb. Bununla da açıq şəkildə hökuməti əməliyyatı dayandırmağa və daha ağır itkilərdən qaçınmağa vadar etmək məqsədi hiss olunur.

Ancaq belə görünür ki, Ankara geri çəkilmək fikrində deyil. Martın 2-də İstanbulda kursantların qarşısında çıxış edən baş nazir Binali Yıldırım deyib ki, Afrin əməliyyatı davam edəcək. Baş nazir deyib ki, əməliyyatla bağlı hər hansı bir müddət nəzərdə tutulmayıb, terror təşkilatı məhv edilənədək əməliyyatlar davam edəcək. Eyni zamanda o, əməliyyatın yalnız Afrinlə məhdudlaşmayacağını, terror və təhdid davam etdikcə əməliyyat da davam edəcək.

Q. Kənan RÖVŞƏNOĞLU
"Yeni Müsavat"

Suriyada böyük dövlətlərin qatıldığı global müharibə baş verə bilər. Hazırda ABŞ və Rusiya arasında qarşılıqlı hədələr bu ehtimalı bir az da möhkəmləndirir. Məsələ ondadır ki, Suriyada son bir ayda ABŞ və Rusiya arasında iki kəskin toqquşma baş verib. Hər iki tərəfdən yüzlərlə itkinin olması iddiaları var.

Birinci hadisə ölkənin şərqində Deyr əz-Zor əyalətində baş verib. Fevralın 7-də baş verən hadisədə ABŞ anti-İŞİD koalisiyası hərbi aviasiyası Rusiyaya məxsus hərbi şirkətin silahlarını bombalayıb. İlk xəbərlərdə hücum məruz qalanların Suriya hökumətinə yaxın silahlılar və tayfa qüvvələri olduğu bildirilsə də, sonradan amerikalıların hücumuna məruz qalanların ruslar, daha doğrusu, "Vagner" özəl hərbi şirkətinin silahlıları olduğu iddia edilib.

İddialara görə, ABŞ-ın hava qüvvələri, artilleriyası və "Apaçı" vertolyotları Rusiya silahlılarını məhv edib. Bəzi iddialara görə bu əməliyyat zamanı 100-dən çox rus müzdlü öldürülüb, 200-dən çoxu isə yaralanıb. Hətta itkilərin daha çox olması ilə bağlı iddialar da var. Rəsmi Moskva isə bir neçə nəfərin öldüyünü və yaralandığını bildirir.

Suriyada əsl gərginlik bundan sonra yaranıb. Fevralın 10-da Suriya ordusunun hava hücumundan müdafiə birlikləri İsrail ordusuna məxsus F-16 qırıcısını vurub. Elə həmin gün Amerika qüvvələri rusların daha bir birliyinə hücum edib.

Fevralın 22-də isə Qərb mediası Rusiya ordusunun 5-ci nəsil ən müasir döyüş təyyarəsi SU-57-lər göndərdiyini yazıb. Suriyadakı Rusiya hərbi hava bazası "Xmeymim"-ə göndərilən Rusiya hərbi aviasiyasına SU-57-lərlə yanaşı 4 ədəd SU-35, 4 ədəd SU-25 və 1 ədəd "Uçan radar" - A-50U göndərilib.

Bu xəbərin yayılmasından 3 gün sonra isə Rusiya mediası SU-57 qırıcılarının Suriya ordusunun hərbi əməliyyatlara başladığı Şərqi Quta rayonunu bombaladığı xəbərləri gəlib. Xəbərdə 2 minədək amerikalının ruslar tərəfindən öldürüldüyü qeyd olunub. Onların Şərqi Qutada fəaliyyət göstərən Amerika hərbi şirkətinin əməkdaşları olduğu iddia edilib. Ancaq aydın məsələdir ki, Deyr əz-Zorda olduğu kimi Şərqi Qutadakı "qətləmə xəbərləri" də şişirdilmiş idi. Əslində Şərqi Qutada ilk günlərdə bombardmanlarda 400-dən bir qədər çox insan ölmüşdü, yaralılar isə 2 min nəfərə yaxın idi. İkincisi Dəməşqin

"qulağının dibi"ndə Şərqi Qutada 2 min amerikalı müzdlunun olması inandırıcı deyil. Baxmayaraq ki, strateji əhəmiyyətinə görə, Şərqi Quta digər bölgələrdən daha çox əhəmiyyət daşıyır. Çünki Şərqi Quta demək olar ki, Dəməşqə bitişikdir, buradan hətta kiçik məsafəli raketlərlə Dəməşqin mərkəzinə vurmaq olur. Hazırda demək olar ki, Hər

edək ki, ABŞ Müdafiə Nazirliyi Suriyada 4 ildir rəsmi olaraq mövcuddur. Ehtimallara görə, Suriyada ABŞ Müdafiə Nazirliyinin 2 minə yaxın hərbiçisi mövcuddur. Pentaqonun rəsmi sözcüsü Rob Meninq ötən ilin dekabrında bəyan edib ki, ABŞ-ın İraqda 5200, Suriyada isə 2 min hərbiçisi var. ancaq bu rəqəmlər dəyişkəndir və sözcü deyib ki, bu say azala və ya arta bilər.

çıxarılıb. Ancaq ABŞ ordusunun Suriyada həm nizami birlikləri, həm də hərbi təlimatçıları, kəşfiyyatçılar, xüsusi təyinatlı əməliyyat qüvvələri ilə yanaşı bölgədə özəl hərbi şirkətlər də var. İraq müharibəsindən sonra "məşhurlaşan" bu şirkətlər dövlət sifarişində əsasən hərbi təlim keçir, xüsusi əməliyyatlar və obyektlərin mühafizəsini təşkil edir.

Vyetnam və Əfqanıstandan sonra Suriya növbəti ABŞ-Rusiya toqquşması məkanına çevrilir

80 ölkənin qarışdığı Suriya münaqişəsi "böyük müharibəyə" çevrilmək yolunda

gün bu baş verir. 2012-ci ildə Suriyanın müdafiə naziri, kəşfiyyat rəisi də daxil olmaqla yüksək rütbəli generalın iştirak etdiyi toplantı məhz Şərqi Qutadan atılan raketlərlə vurulmuşdu. Digər tərəfdən Şərqi Qutada Suriyanın əsas radar mərkəzi olan "Merci əs-Sultan" hələ münaqişənin ilk illərində bombalanaraq məhv edilib və bununla da faktiki olaraq Suriya əraziləri İsrail qırıcıları üçün açıq meydana çevrilib. Şərqi Qutaya Amerika və Rusiyanın bu qədər diqqət göstərməsinin arxasında məhz bu amillər yatır. Ehtimal ki, ruslara Şərqi Qutada amerikalıların mövcudluğu əvvəldən məlum olduğu üçün ərazi bombardmanlıb.

İki gün əvvəl isə Rusiya Təhlükəsizlik Şurası ABŞ-ın Suriyada 20 hərbi baza qurduğunu bəyan edib. Qeyd

Ancaq maraqlıdır ki, 2017-ci il oktyabrın 31-də xüsusi təyinatlılarının birgə tapşırıq qüvvələrinin komandanı, general Ceyms Cerard Pentaqonda keçirdiyi videokonfransda Suriyada 4 mindən çox amerikalı hərbiçinin olduğunu bildirib. Ancaq jurnalistlərdən birinin "siz 4 mindən çox amerikalı hərbiçinin Suriyada olduğundan əminsiniz?" sualından sonra general üzr istəyərək düzəliş edib və Suriyada sadəcə 500 hərbiçilərinin olduğunu bildirib.

Sonrakı aylarda isə Pentaqon Suriyada sadəcə 1723 hərbiçisinin olduğunu təsdiqləyib. Məsələ ondadır ki, amerikalı hərbiçilər Suriyadan zaman-zaman qüvvələrini geri çəkirlər və ya yeni qüvvələr göndərir. Məsələn, Raqqa alındıqdan sonra əməliyyatda iştirak edən 400 nəfərlik topçu batareyaları Suriyadan

Yeri gəlmişkən, Amerika hərbi qüvvələri əsasən ölkənin şimalında kürdlərlə, daha dəqiqi Suriya Demokratik Qüvvələri adlı koalisiya ilə birgə fəaliyyət göstərir. ABŞ hərbi bazaları da əsasən bu bölgədədir. Ancaq eyni zamanda Suriyanın cənubunda İordaniya ilə sərhəd zonasında da ABŞ hərbi mövcudluğu var. 2012-ci il və sonralar amerikalı hərbiçilər burada Əsədin müxaliflərinə təlim keçib.

Rusların isə rəsmi açıqlamaya görə, 2015-ci ilin sentyabrından, yəni formal olaraq Rusiya Suriyada əməliyyatlara başladığı tarixdən sonra Suriyada 5 min hərbiçisi olub. Ancaq bəzi vaxtlarda qeyri-rəsmi mənbələr rusların sayının 20 min nəfərə çatdığını qeyd edib. Ruslar paytaxt Dəməşq və ətrafı, şimalda Hələb, şərqdə Deyr əz-Zor, şimal-qərbdə Tartus

Mariya Zaxarova

"Səfirin olmaması Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinə təsir etmir"

Zaxarova: "Avropa Şurası ilə münasibətlərimiz böhran dövrünü yaşayır" "Bakıda səfirin dəyişdirilməsi təbii prosesdir". "Report" xəbər verir ki, bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Mariya Zaxarova Rusiyanın Azərbaycana yeni səfir təyin etməsi ilə bağlı sualı cavablandırarkən deyib.

"Rusiya Federasiyasının səfirini təyin etmək Rusiya prezidentinin səlahiyyətlərinə daxildir. Müvafiq sərəncamlar prezidentin saytında dərc olunur. Bu, onun müstəsna səlahiyyətindədir", - M.Zaxarova bildirib.

Onun sözlərinə görə, Rusiya-Azərbaycan münasibətləri inkişaf edir və bu istiqamətdə iş aparılır: "Bakıdakı səfirliyimiz işləyir, Moskvadakı azərbaycanlı həmkarları ilə əlaqələrini davam etdirir".

XİN rəsmisi səfirin dəyişdirilməsinin təbii proses olduğunu vurğulayıb: "Bu, azərbaycanlı həmkarlarımızla münasibətlərimizə təsir göstərmir".

"Rusiya Suriyanın Şərqi Qutada rayonunda irimiqyaslı əməliyyata başlayıb".

Avropa.info isə xəbər verir ki, bu haqda rəsmi açıqlama ilə M.Zaxarova çıxış edib.

"Qeyri-qanuni silahlı birləşmələr tərəfindən baş verən təxribat Şərqi Qutada antiterror əməliyyatına başlanılmasını qaçılmaz edib. Əməliyyat Rusiya və Suriya Hərbi Hava Qüvvələri tərəfindən dəstəklənib" - Zaxarova belə deyib.

Onun sözlərinə görə, müxaliflər tank əleyhinə raketlərdən atəş açaraq şiddətli müqavimət göstərirlər.

Daha əvvəl Şərqi Qutada dördüncü humanitar fasilənin elan olunduğu bildirilmişdi.

Bu arada Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi ölkənin Avropa İnsan Haqları Konvensiyasından - Avropa Şurasından çıxması ilə bağlı yayılan məlumatlara münasibət bildirib.

APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi məlumata görə, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi keçirdiyi brifinqdə bu məlumatı nə təsdiq, nə də təkzib edə biləcəyini söyləyib: "Rusiyanın Avropa Şurası, Avropa Şurası Parlament Assambleyası, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi ilə münasibətləri böhran dövrünü yaşayır. Artıq neçə ildir ki, AŞPA-da səs hüququndan məhrum edilməmişik. Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin Rusiya ilə bağlı qəbul etdiyi qərarlar ikili standartların bariz nümunəsidir".

və Lazıqiyyə bölgələrində yayılıb. Hətta hazırda qızğın əməliyyatların davam etdiyi Afrin rayonunda da rusların hərbi-kəşfiyyat mərkəzi və patrul qrupu var.

Fevral ayı ərzində həm ruslar. Həm də amerikalılar qarşılıqlı olaraq bir-birinə zərbə vurub. Həm Deyr əz-Zor hücumu, həm İsrail təyyarəsinin vurulması, daha sonra Şərqi Quta bombardmanları Suriyada Rusiya-ABŞ toqquşmasının "gözə görünən" detallarıdır. Ancaq son günlər qarışıqlı hədələr artıqca savaşın davam etdiyi Suriyada iki tərəfin bir-birinə əməliyyatları daha da artacaq. Suriya indi faktiki olaraq Vyetnam, Əfqanıstandan sonra ruslarla amerikalıların qarşı-qarşıya gəldiyi növbəti döyüş meydanıdır.

Yeri gəlmişkən, 3 gün əvvəl İran ali dini liderinin xarici siyasət üzrə müşaviri, İranın keçmiş xarici işlər naziri Əli Əkbər Vilayəti Suriyada bir "dünya müharibəsi"nin davam etdiyini bildirib. Vilayəti deyib ki, hazırda Suriyada 80 ölkənin qatıldığı bir beynəlxalq müharibə var. Söhbət təbii ki, Suriyada birbaşa və dolayısı ilə hərbi iştirakı olan dövlətlərdən gəlir. Yaxın Şərqi və dünyanın bütün böyük gücləri hazırda Suriyada birbaşa və ya mandat gücləri ilə mövcuddur və hərbi-siyasi proseslərə təsir edir. Bu da Suriya savaşının həll olunmasına mane olur, münaqişənin ömrünü uzadır. Görünən odur ki, müharibə getdikcə daha da şiddətlənəcək.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU, "Yeni Müsavat"

Başı 5 milyon dollar olan "qanuni oğru" ...

"Çudo Peçka"nın sahibinin məhkəməsinə şahidlər məcburi gətiriləcək

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "Çudo Peçka" və "ÇP Aqro" MMC-nin təsisçisi Çingiz Cəlilovun cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib. APA-nın xəbərinə görə, hakim Əhməd Quliyevin sədrlik etdiyi iclasda şahid qismində Ç.Cəlilovun qohumu Vüqar Aslanov ifadə verib.

O qeyd edib ki, bankdan şirkətin inkişafı üçün ayrı-ayrı dövrlərdə kreditlər götürülüb və sonra ödənilib.

Hakim bildirib ki, iş üzrə digər şahidlər məhkəməyə dəvət edilərsə də, onlar gəlmirlər. Buna görə məhkəmə şahidlər haqqında məcburi gətirilmə qərarı çıxarıb.

Proses martın 15-də davam etdiriləcək.

Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatda qeyd edilib ki, keçirilmiş istintaq-əməliyyat tədbirləri ilə müəyyən edilib ki, "Çudo Peçka" və "ÇP Aqro" MMC-lərinin təsisçisi Cəlilov Çingiz Asim oğlu "Bank Standard" QSC Kommersiya Bankının İdarə Heyətinin sədri olmuş Krıman Səlim Eldarovla qabaqcadan razılaşmaqla əlbir olaraq həmin dövrdə banka müxtəlif mənbələrdən, o cümlədən xarici və daxili investitorlardan və depozitlərdən daxil olmuş külli miqdarda pul vəsaitləri hesabına 21 milyon 874 min manat məbləğində krediti bankın Müşahidə Şurasının razılığı olmadan dəyəri süni olaraq artıq qiymətləndirilmiş əmlakları girov qoymaqla özünün, yaxın qohumlarının və qohumluq münasibətində olduğu, eləcə də rəhbərlik etdiyi cəmiyyətlərdə işləyən ayrı-ayrı şəxslərin adlarına guya bağ evinin alınması, mənzil təmiri, torpaq alınması və bu kimi digər təyinatlarla rəsmiləşdirilməsinə nail olub, daha sonra qeyd olunan kredit müqavilələri əsasında banka guya külli miqdarda kredit borcu olduğu görüntüsünü yaradaraq bir neçə dəfə restrukturizasiya (kreditin və ya onun ödənilməsi şərtlərinin dəyişdirilməsi) etdirməklə mənimlədiyi 13 milyon 962 min manat pul vəsaitini Səlim Krımanla öz aralarında bölüb.

Ç.Cəlilovun qeyd edilən kredit məbləğlərini bankın vəzifəli şəxsləri ilə əlbir olaraq öz qulluq mövqeyindən istifadə etməklə təyinatından yayınmaqla şəxsi ehtiyaclarına xərcləməsində şübhələr üçün əsaslar yarandığından ona Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (külli miqdarda mənimləmə və ya israf etmə, yəni təqsirkara etibar edilməsi özge əmlakını talama) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda) maddələri ilə ittiham elan olunmaqla bərsində məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Göyçayda davada bir qardaş döyülüb, digəri bıçaqlanıb

Göyçay rayonunda gənclər arasında baş verən mübahisə qanlı nəticələnib. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, hadisə rayonun Qarabağlar kəndində qeydə alınıb. Kənd sakini, 1987-ci il təvəllüdü Əhmədov Rəşadət Ərəstun oğlu şəxsi münasibətlər zəmnində aralarında baş verən münaqişə zamanı həmkəndlisi Ülvi Həmidova ayaq və yumruq zərbələri ilə bədən xəsarətləri yetirib.

Bundan başqa, R.Əhmədov Ü.Həmidovun qardaşı, 1992-ci il təvəllüdü Həmidov Kamran Mais oğluna da üz və ağız nahiyəsindən bıçaqla zərbələr endirib. K.Həmidov təcili olaraq Göyçay rayon Mərkəzi Xəstəxanasının cərrahiyyə şöbəsinə çatdırılaraq əməliyyat olunub.

Hadisənin hansı səbəbdən baş verdiyi hələ ki məlum deyil. Rəşadət Əhmədov polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılaraq istintaqa təhvil verilib.

Faktla bağlı Göyçay rayon Polis Şöbəsi tərəfindən araşdırma aparılır.

Bakıda avtobus piyadanı vurub öldürdü

Bakıda avtobus piyadanı vuraraq öldürüb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, martın 1-də saat 10 radələrində Nəsimi rayonu ərazisində Bakı şəhər sakini Qasım Abdullayev idarə etdiyi "Iveco" markalı avtobusla yolu keçən paytaxt sakini Həqiqət Bayramovanı vurub və nəticədə piyada hadisə yerində ölüb.

Nəsimi RPI tərəfindən araşdırma aparılır.

"Lazımdırsa, başımı kəsin"

2016-cı ilin iyulunda həbs edilən Rusiya kriminal aləminin ən nüfuzlu nümayəndələrindən biri, "Ded Xasan"ın varisi sayılan "Şakro Molodoy" ləqəbli Zaxari Kalaşov və dəstəsinin işi üzrə məhkəmə yekunlaşır. Prokuror məhkəmədən "Şakro-Molodoy" a 10 il həbs cəzası istəyib. Bu cinayət işində adı keçən 13 nəfərə də 7, 8, 9 il olmaqla müxtəlif cəzalar verilməsi istənilib.

Prosesdə "Şakro" ilə bərabər onun yaxın adamı, "İtaliyalı" ləqəbli "qanuni oğru" Andrey Koçuykov da ittiham olunur ki, o, son sözündə bütün günahları boynuna almağa razı olub. "Əgər kiminsə başına vurma üçün əmr varsa, mənim başımı kəsin" deyərək bildirib. "Şakro Molodoy" isə son sözündə heç bir suçu itirmədiyini söyləyib.

Rusiya KİV-lərinin məlumatına görə, hökm martın 27-də elan olunacaq.

"Şakro" 2015-ci ilin dekabrın 14-də Moskvanın Roçdelsk küçəsində yerləşən "Elements" restoranında baş verən atışmaya görə həbs edilib. Hadisə "Elements" restoranının sahibəsi Janna Kimlə azərbaycanlı olduğu deyilən dizayner Fatimə Misikova arasındakı borca görə baş verib. Belə ki, Janna Fatiməyə "Elements" restoranını yenidən dizayn edilməsini sifariş verib. Amma görülən iş onu qane etməyib. Görülən işə görə 600 min avro ödəyən biznesmen xanım azərbaycanlı dizaynerlə əlaqələrini kəsib. Misikova isə öz növbəsində çoxdan tanıdığı "Şakro"ya müraciət edərək restoran sahibəsinin 9 milyon rubl borclu qaldığını iddia edib. Janna Kimin restoranına Andrey Koçuykovun silahlı adamları gələrək qarşı tərəflə "razborka"ya çıxıb. Keç-

miş OMON-çulardan ibarət restoranın mühafizə xidməti işə qarışıqda baş vermiş mübahisə atışma ilə nəticələnib. Hadisə nəticəsində iki nəfər ölüb, 8 nəfər isə yaralanıb. Hadisəyə görə tutulan "İtaliyalı" ləqəbli Andrey Koçuykov həbs edilib. "Şakro" onun azadlığı üçün istintaqçılara 5 milyon dollar rüşvət verməyə razılaşmış. Amma onların sövdələşməsi baş tutmayıb.

Zaxari Knyazeviç Kalaşov 1953-cü il, martın 20-də Tiflisdə anadan olub. Milliyyətce yezidi kürdüdür, onu "Şakro kürd" kimi də tanıyırlar. 18 yaşında o, SSRI-nin cinayət aləminin avtoritetləri sırasına daxil ola bilib. Ona "qanuni oğru" adını 1971-ci ildə stalinizm həbsxanalarını da görmüş Avdo Mirzoyev verib.

1971-1985-ci illərdə bir neçə dəfə həbsxana həyatı yaşayan avtoritet 1989-cu ildə Moskvaya üz tutur. Onun müxtəlif dövrlərdə "Solntsev", "İzmaylovski" və "Bratski" kimi kriminal qruplaşmalara rəhbərlik etdiyi də deyilir. O, əsasən qeyri-legal kazino, narkotik və silah alveri ilə məşğul olur. Rusiyada üç dəfə mühakimə olundandan sonra 2003-cü ildə "Şakro" İspaniyaya yerləşib. "Şakro Molodoy" İspaniyadan qaçsa da, 2006-cı ilin mayında Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində həbs edi-

lib İspaniyada çirkli pulların yuyulması ittihamı ilə mühakimə edilən Z.Kalaşov 7 il azadlıqdan məhrum edilib və 20 milyon avro cərimə olunub. O, 2014-cü ilin oktyabrın 29-da İspaniya həbsxanasından azadlığa buraxılıb. "Şakro Molodoy"un vaxtilə Azərbaycanla Rusiya istehsalı olunan avtomobillərin satışı biznesində

payı olduğu da deyilirdi. Qeyd edək ki, onun Tiflis ətrafında olan nəhəng villası müsadirə olunub və polisin binası kimi fəaliyyət göstərir.

"Şakro"nun uzunmüddətli həbsxanada qalması, kriminal aləmdə yenidən nüfuz savaşını qızışdıracaq.

ORXAN
musavat.com

Oğul anasını pul üstündə bıçaqladı

Abşeronda bıçaqlanma hadisəsi baş verib. ARB TV xəbər verir ki, 34 yaşlı Kəmalə Ağayeva dükandan ərzaq alıb evə qayıdan zaman yeniyetmə oğlunun hücumuna məruz qalıb.

Oğlu Ağayevaya mətbəx bıçağı ilə 4 zərbə endirib. Yaralı qadın ətrafdakı insanları köməyə çağırıb. Qonşuları onu xəstəxanaya çatdırdılar.

Əməliyyat edilən Kəmalə Ağayevanın vəziyyəti ağırdır. Yeniyetmə isə hadisə yerindən qaçıb.

İlkin məlumata görə, o, anasından pul istəyib. Qadın imtina etdiyindən məlum olay yaşanıb.

Faktla əlaqədar Abşeron Rayon Polis İdarəsində araşdırmalar davam etdirilir.

"Xəzər" TV-nin əməkdaşı qarət edilib

"Xəzər" TV-nin əməkdaşı qarət edilib. APA-nın məlumatına görə, hadisə fevralın 28-də Qara Qarayev prospekti 39/47 ünvanında, "Oskar" mebel salonunun qarşısında qeydə alınıb.

"Xəzər" televiziyaşının əməkdaşı Ülker Qasımqızının əl çantası avtomobildən oğurlanıb.

Jurnalistin çantasında ona məxsus şəxsiyyət vəsiqəsi, mənzilinin açarları, maaş kartı, nişanlısının Gürcüstan Respublikası vətəndaşlığına aid ümumvətəndaşlıq pasportu, anasına məxsus maaş kartı və digər əşyalar olub.

Oğurluq edən şəxsin görüntüləri ətrafda yerləşən mağazanın müşahidə kameralarına düşüb.

Jurnalist hadisə ilə bağlı Nizami rayon Polis İdarəsinin 25-ci polis bölməsinə məlumat verib.

Dələduzluqda təqsirləndirilən sabiq polis əməkdaşı məhkəmə zalında həbs edildi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində xeyli miqdarda dələduzluqda təqsirləndirilən Nərimanov rayon Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi Şöbəsinin əməkdaşı Ramis Əhmədovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

APA-nın xəbərinə görə, hakim Cavid Hüseynovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxsin vəkili Tarif Nəsirov çıxış edərək, hüquqlarını müdafiə etdiyi şəxsə bəraət verilməsini məhkəmədən xahiş edib.

R.Əhmədov da son sözündə günahsız olduğunu bildirib. Məhkəmə Kollegiyası müşavirəyə gedib.

Müşavirədən sonra hökm oxunub.

Hökmə əsasən, R.Əhmədov 2 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, məhkəmə iclas zalında həbs olunub.

İttihamla görə, R.Əhmədov Nərimanov rayon Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi Şöbəsinə işləyərkən, iş yoldaşı, Nərimanov RPI-nin DYPŞ-nin axtarış üzrə inspektoru Elşən Məmmədovun qayını Pərviz Süleymanın əmlakını ələ keçirmək məqsədilə onun 25 min 500 ABŞ dolları məbləğində pulunu dələduzluq yolu ilə ələ keçirib.

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi dövlət siyasətinin prioritetini təşkil edir. Məhz bunun nəticəsidir ki, son 14 ildə üç dəfə regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı qəbul olunub. 2004-2008-ci illər, 2009-2013-cü illər və 2014-2018-ci illəri əhatə edən bu üç proqramın nəticəsi olaraq, bu gün Azərbaycanın regionları öncəki illərlə müqayisədə həm infrastruktur baxımından, həm də sosial-iqtisadi durumuna görə xeyli inkişaf edib.

qamlardan biridir. Regionlarda fəaliyyət göstərən fermerlər torpaq vergisi istisna olmaqla, digər vergilərdən azaddırlar. Eyni zamanda emaledici qida sənayesində də vergi güzəştlərinin və optimal vergi dərəcələrinin tətbiq edilməsi zəruridir ki, daha çox investisiyanın regionlara axın etməsinə rəvac versin. Həmçinin sadələşdirilmiş vergi döviyyəsinə yenidən baxılmasına və döviyyənin artırılmasına ehtiyac var. Bu, regionlarda daha çox sahibkarların vergi güzəştlərindən yararlanmasına və sadələşdirilmiş vergi subyekti olmasına imkan yarada bilər".

hökumətin və rayon icra hakimiyyətlərinin qarşısında bu məsələni qaldırmaq, biz son məhsulu yüksək səviyyədə istehsal edib, xaricə ixrac etməliyik. Buna görə də bir çox təşviq proqramları həyata keçirilir. Mingəçevirdə və Neftçalada sənaye məhəlləsi yaradılıb, Sumqayıtda sənaye parkı mövcuddur. Bütün rayonlarda bu cür sənaye məhəllələrinin yaradılması nəzərdə tutulub. Əsas məqsəd emal müəssisələrinin açılması olmalıdır ki, biz dünya bazasına xammal deyil, hazır məhsul çıxaraq. Həmçinin pambıq və barama kimi məhsullarımız da hazır şəkildə, "Made in Azerbaijan" brendi

Təsadüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev də həyata keçirilən bu proqramların əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib: "2004-cü ildə mənim təşəbbüslə regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı qəbul edilib və bu proqramın ölkə tarixində çox böyük rolu var. İndi təəvvür edin, əgər o proqram qəbul edilməseydi, bizim bölgələrimiz hansı problemlərlə üzləşə bilərdi. Məhz bu birinci proqramın, ondan sonra ikinci, üçüncü proqramların qəbulu nəticəsində bölgələr dirçəldi, inkişaf etdi, böyük investisiya təmin edildi".

Regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı qəbul olunan üç dövlət proqramının məqsədlərinə nəzər salsaq görərik ki, birinci və ikinci proqramda məqsəd əsasən ölkə regionlarının tarazlı inkişafının təmin edilməsi, regionlarda kommunal xidmət və sosial infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması, yeni iş yerlərinin və müəssisələrin yaradılması nəticəsində əhalinin məşğulluq səviyyəsinin artırılması idi. Bu proqramlar üzrə məqsədlərə nail olundu və hazırda regionlarda kommunal xidmətlər əvvəlki dövrlə müqayisədə daha ürekaçan vəziyyətə çatdırılıb. Əhalinin fasiləsiz elektrik enerjisi və təbii qazla təminatı həyata keçirilib. Regionların yol infrastrukturunu qaydaya salınmış, hazırda əksər rayonlarda kənd və qəsəbələrarası yolların təmiri həyata keçirilib.

2014-cü ildən dəyişən tələblər...

Əgər əvvəllər zamanın tələbi normal infrastrukturun yaradılması idisə, 2014-cü ildən etibarən dünya bazarında neftin kəskin ucuzlaşması ilə Azərbaycan hökumətinin qarşısında duran tələblər də dəyişdi.

Ölkə iqtisadiyyatı erkən olaraq post-neft dövrünə qədəm qoyduğu üçün "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı" daha böyük inkişaf istiqamətlərini hədəflədi. Burada əsas məqsəd qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı regionlarda müxtəlif sahələr üzrə aqrar məhsulların istehsalını genişləndirmək, onların emalı üçün yeni sənaye müəssisələri yaratmaq və hazır məhsulları "Made in Azerbaijan" brendi altında dünya bazarına çıxartmaqdır. Təbii ki, bütün bunlar həm bütövlükdə ölkənin, həm regionların, həm də sahibkarların, fermerlərin iqtisadi rifahını yüksəltmək istiqamətində mühüm addımlardır. Bu proqramın icrası sayəsində ölkədə pambıqçılıq, baramaçılıq, tütüncülük, fındıqçılıq, üzümçülük və digər ixracatçı məhsulların istehsalı artıb. Mey-

Postneft dövrünün prioriteti

Regionlar kənd təsərrüfatından sənayeləşməyə doğru...

və tərəvəz məhsullarının müasir aqrotexniki qaydalarla yetişdirilməsi və dünya standartlarına cavab verən son məhsulun əldə edilməsi istiqamətində mühüm işlər görülüb.

Iqtisadçı ekspertlər də hökumətin regionların sosial-iqtisadi inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi işləri yüksək qiymətləndirir və daha sürətli inkişafın təşviq edilməsi üçün təkliflərini irəli sürürlər.

Bölgələrə investisiyanı necə cəlb edək?

Iqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin sədri, iqtisadçı-alim Vüqar Bayramov hesab edir ki, ötən 14 ilin nəticəsi olaraq regionlar iqtisadi inkişaf kontekstindən tamamilə dəyişib: "İnfrastrukturun formalaşdırılması, bazara çıxış imkanlarının artırılması, nəqliyyat və logistik xidmətlərin genişləndirilməsi çox vacib idi. Artıq post-neft dövründə regionların sosial-iqtisadi inkişafına yanaşma dəyişib. Əgər 2004-cü ildə infrastrukturun formalaşması əsas hədəf idisə, bu gün formalaşmış infraqurdundan daha çox dəyər əldə edilməsi və xarici investisiyanın cəlb edilməsi istiqamətində fəaliyyətin genişləndirilməsi prioritetdir. Strateji yol xəritəsində də məhz regionlara investisiyanın cəlb edilməsi, yeni iş yerlərinin yaradılması prioritet olaraq göstərilib. Bu kontekstdən 2014-cü ildən etibarən, yeni post-neft dövründə regionlarda biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, xarici sərmayələrin cəlb edilməsi, baza-

ra çıxış imkanlarının, eləcə də ixrac imkanlarının artırılması istiqamətində dövlət tərəfindən təşviqədi fəaliyyətlərin genişləndirilməsi müşahidə edilir".

Iqtisadçı onu da vurğulayır ki, regionlar daha çox aqrar sahə üzrə ixtisaslaşsa belə, postneft dövründə sənayenin inkişafı da əsas hədəflərdən biri olmalıdır: "Aqrar sektorla bağlı subsidiyalaşma mexanizmi davam edir. Xüsusən də 2014-cü ildən sonra subsidiyalaşmanın təkmilləşdirilməsi, həmçinin istehsal edilən məhsulun həcminə görə subsidiyaların təklif edilməsi, məbləğin artırılması kimi amillər aqrar sektorun dəstəklənməsi baxımından vacib idi. Lakin regionların ixrac imkanlarının genişləndirilməsi baxımından digər sektorların, xüsusən də sənayenin təşviq edilməsinə ehtiyac var. Bir çox bölgələrdə sənaye parklarının və məhəllələrinin

yaradılması da bu baxımdan yüksək qiymətləndirilməlidir. Dövlətin həyata keçirdiyi təşviq sənədləri həm də sənaye sektorunun inkişafını hədəfləyir ki, bu da regionlarla Bakı arasındakı fərqin mərhələli şəkildə aradan qaldırılması, daha balanslı və inkluziv iqtisadi inkişafın formalaşması baxımından vacibdir".

Regionların iqtisadi inkişafı ilə bağlı təkliflərini səsləndirən V. Bayramov onu da diqqətə çatdırır ki, bunun üçün özəl mənbələrdən investisiya qoyuluşlarının təşviq edilməsinə ehtiyac var: "Regionlarda istehsalın fermerlər tərəfindən həyata keçirilməsinə baxmayaraq, özəl sektorun iri layihələrinin sayı çox azdır. Bu baxımdan investisiyanın təşviq edilməsi önəmlidir. Bu, regionlara daha çox sərmayenin cəlb edilməsinə imkan verə bilər. Bölgələrimizdə biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması vacib mə-

Dünya bazarına xammal yox, son məhsul çıxarılmalı...

Milli Məclisin İqtisadi Siyasət, Sənaye və Sahibkarlıq Komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov isə hesab edir ki, kənd təsərrüfatının inkişafına çalışarkən hər bölgənin xüsusiyyəti nəzərə alınmalıdır: "Hər bölgənin kənd təsərrüfatına görə öz xüsusiyyətləri var. Bəzən regionların iqtisadi inkişafı ilə bağlı müəyyən səhvlərə də yol verilir. Tarixən bəllidir ki, bizim hansı regionumuzda hansı məhsul istehsal etmək mümkündür. Məsələn, bir müddət öncə Şimal zonasında fındıq əkmək istədilər, lakin mümkün olmadı. Çünki bura soyuq bölgə olduğundan fındıq yetişdirmək mümkün deyil. Şimal bölgəsi əsasən meyvəçilik, tərəvəzçilik, müəyyən qədər də taxılçılıqla məşğuldur. Lənkəran-Asara bölgəsi subtropik bitkilərin istehsalı üçün uyğundur. Hər bölgənin özünün spesifik sahələrinə daha çox diqqət artırmaq lazımdır. Hazırda kənd təsərrüfatına diqqət çox böyükdür. Dövlət tərəfindən müəyyən güzəştlər tətbiq olunur, dotasiyalar, subsidiyalar verilir, bunu bir qədər də genişləndirmək lazımdır. Mən fermerlərin vergiyə cəlb olunmasının qəti əleyhinəyəm. Əksinə, biz kəndliyə hər zaman kömək etməliyik. Dövlət başçısının tapşırığı da budur. Həmçinin məhsulun satışı ilə bağlı da müəyyən layihələr həyata keçirmək lazımdır ki, fermerlər bu işlə məşğul olmaq məcburiyyətində qalmasınlar. Azərbaycanda bununla bağlı agentlik yaradılıb, bu işlə onlar məşğul olmalıdırlar. Gəlib məhsulu qapıda almalı və aparıb satmalıdırlar. Fermer ancaq məhsulun əkilib-becərilməsi ilə məşğul olmalıdır".

"Made in Azerbaijan" brendinə aparan yol...

Vahid Əhmədov regionlarda sənayenin inkişaf etdirilməsinin həm iqtisadi, həm də sosial baxımdan vacib olduğunu qeyd edir: "Son vaxtlar regionlarda bir çox sənaye parkları yaradılıb, istifadəyə verilib. Çünki kənd təsərrüfatında istehsal olunan məhsulların emal edilərək son məhsul halında bazara çıxarılması bu gün ən önəmli məsələlərdən biridir. Dövlət başçısı da

altında xaricə çıxarılırsın. Son zamanlar "Made in Azerbaijan" brendinin təşviqi ilə əlaqədar çox işlər görülüb. İqtisadiyyat Nazirliyi xarici ölkələrdə öz ticarət nümayəndəliklərini yaradıb, həm də mütəmadi beynəlxalq sərgilərdə iştirak edirlər".

Deputatın sözlərinə görə, sərmayənin regionlara axın etməsi üçün bir çox işlər görülüb, əsasən də vergi güzəştləri məsələsinə baxılır: "Yeni vergilər naziri Mikayıl Cəbrayıl da bu istiqamətdə çox yaxşı fikirləri var. Artıq müəyyən islahatlara başlanılıb. Mənim işə təklifim budur ki, bəzi vergilər yığıldıqdan sonra regionlarda mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında saxlanılsın. Məsələn, Əlavə Dəyər Vergisi, mədən vergisi, yəni vergisi yerli icra orqanlarının büdcəsinə toplansın və onların əllərində müəyyən vəsait olsun. Yəqin ki, vergilərlə bağlı islahatlar aparılacaq və bu çərçivədə bizim təkliflərimiz də nəzərə alınacaq. Bundan başqa, dövlət başçısı İlham Əliyev bütün icra başçıların qarşısında tələb qoyub ki, onların işinə regionlara cəlb olunan investisiyanın məbləğinə görə qiymət verəcək. İcra başçıları da çox çalışsınlar ki, regionlarda müəyyən vergiyə cəlb investisiya layihələri həyata keçirsinlər. Mən bir çox rayonlarda bunun şahidi olmuşam".

Bütün bu aparılan işlər onu deməyə əsas verir ki, qarşıdakı illərdə Azərbaycan regionları sosial-iqtisadi inkişafına görə Bakı və Sumqayıt kimi iri şəhərlərə yarışa biləcək. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramının icrası üçün sərf olunan vəsaitlərin də daha rentabelli və əlavə dəyər yaradan sahələrə yatırıldığı nəzərə alsaq, bu işlər yaxın gələcəkdə büdcə gəlirlərinin artmasına, daxili bazanın yerli məhsullarla təmin olunmasına, ixracatda qeyri-neft məhsullarının payının artmasına və son nəticədə ölkəmizin iqtisadi inkişafına gətirib çıxaracaq.

Qeyd: Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmişdir.

□ Nərgiz LİFTİYEVA
"Yeni Müsavat"